

T. C. Resmî Gazete

Tesis tarihi: 7 Teşrinievvel 1336

<i>İdare ve yazı işleri için Başvekâlet Müdevvenat Müdürlüğüne. müracaat olunur.</i>	14 NİSAN 1930 PAZARTESİ	SAYI: 1471
--	-----------------------------------	------------

BELEDİYE KANUNU

Kanun № : 1580

Kabul tarihi: 3/4/1930

BİRİNCİ FASIL

BELEDİYELERİN İDARESİ

Belediye

Madde 1 — Belediye, beldenin ve belde sakinlerinin mahallî mahiyette müşterek ve medenî ihtiyaçlarını tanzim ve tesviye ile mükellef hükmî bir şahsiyettir.

Belediye teşkilâtı mecburî olan yerler

Madde 2 — Nüfusu ne miktar olursa olsun kaza ve vilâyet merkezlerinde ve nüfusu iki binden fazla olan yerlerde belediye teşkilâtı mecburidir.

Belediye idaresinin mevdu olduğu makam ve heyetler

Madde 3 — Belediye idaresi, belediye meclisi ile belediye encümeni ve belediye reisi ve muavinlerine, belediye şubeleri mevcut ise şube müdürlerine ve şube heyetlerine mevdudur.

Belediye sınırlarının tahdidi

Madde 4 — Bu kanunun hükümleri başlar başlamaz şimdiki kadar sınırı tahdit edilmemiş olan beldelerin sınırı aşağıda tarif edildiği şekilde çizilir:

A : Ötedenberi beldeye ait sayılan bütün tarla, bağ, bahçe, çayır, mer'a, zeytinlik, palamutluk, baltalık, otlak gibi yerler sınır içinde kalır.

B : Bir beldenin sınırını derelerden, tepelerden, yollardan veya diğer değişmeyen işaretli yerlerden geçirmek kabil değilse büyük taşlar dikilerek gösterilir.

C : Belde ahalisinden bazı kimselerin başka bir köy veya belde arazisi içinde kalan emlak ve arazisi, sahiplerinin bulun-

duğu beldenin değil bu emlak ve arazinin bulunduğu belde veya köy sınırı içinde gösterilir.

D : Ötedenberi müştereken intifa edilen çayır, yayla ve korulardan mer'a ve menba ve tepelerden teamülü veçhile alâkadarların istifade hakları bakidir. Bu suretle belediye sınırı dahilinde kalıp başkalarının hakkı intifaları bulunan bu kabil yerler hakkında sınır kağıdına şerh verilir.

E : Yukardaki tarhlere göre çizilen sınırın geçtiği yerlerin isimleri bu kâğıda yazılmakla beraber sınırın nerelerden geçtiğini gösterir bir harita tanzim ettirilir.

F : Komşu köyler ve beldeler ile nizalı olan yerler sınır kağıdında ve haritasında ayrıca gösterilir.

G : Sınır nizaları, meclis mukarreratının tebliği tarihinden itibaren 31 gün zarfında alâkadar tarafın ihtiyar ve belediye meclislerinin müracaatları dinlenmek şartile beldenin sınırını ket'i ve nihai surette tasdika salâhiyettar olan makam tarafından halledilir.

H : Sınır kâğıdı ile haritaları, beşinci madde ahkâmı icra edilmek üzere belediyelerce dörder nusha olarak tanzim ve salâhiyettar mercilere irsal olunup tasdik edildikten ve iktisabı kat'iyet eyledikten sonra bir nüshası belediyeye tevdi, ikinci nüshası tasdika salâhiyettar makamca muhafaza, üçüncü nüshası Dahiliye Vekâletindeki dosyası meyanına vaz ve dördüncü nüshası mahallî tapu dairesine teslim edilir.

Sınırların tasdiki şekli

Madde 5 — Belediye sınırları:

A — Seksen binden az nüfuslu olan beldelerde belediye meclislerinin kararı ve mahallî idare heyetinin mütaleası alındıktan sonra vilâyet idare heyetinin tasdiki ile.

B — Seksen binden fazla nüfuslu beldelerde belediye meclisinin kararı ve idare heyetinin muvafakati ve Dahiliye Vekâletinin inhası üzerine İcra Vekilleri Heyetinin tasdiki ile kat'ileşir.

Tasdik edilmeyen sınır kâğıtları esbabı mucibesile mahallere iade edilir. Sınırın değiştirilmesine ihtiyaç olursa yeni sınırın çizilmesi aynı usule tâbidir.

Sınır ihtilâflarının halli

Madde 6 — Beldeler veya köyler arasında sınır ihtilâfı çıkarsa aşağıda tarif olunduğu şekilde hallolunur:

İhtilâf bir kaza dahilindeki belde ve köyler arasında ise kendilerine mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından tahriren vaki olacak tebligat üzerine alâkadar ihtiyar veya belediye meclislerinin en çok otuz bir gün zarfında bildirecekleri mütaleaları tetkik olunmak şartile kaza idare heyetinin esbabı mucibeli kararı ve vilâyet idare heyetinin aynen veya tadilen tasdikı ile;

İhtilâf bir vilâyete merbut ve muhtelif kazalar dahilindeki belediye ve köyle arasında ise kezalik kendilerine mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından yapılacak tahriri tebligat üzerine alâkadar ihtiyar veya belediye meclislerinin en çok otuz bir gün zarfında bildirecekleri mütaleaları tetkik olunmak şartile vilâyet idare heyetlerinin kararı ve vilâyet umumî meclisinin tasdikı ile kat'î surette hallolunur.

Belde veya belde aksamının ayrılması veya başka parçaların belde ile birleşmesi

Madde 7 — Bir beldenin bazı aksamının beldelerden ayrılarak ayrı belediye idaresine tâbi bir belde haline geçmesi veya diğer komşu belde veya köylerin sınırı dahiline ve yahut bir belde ile komşu olan köy veya köylerin veya aksamının belde hududu dahiline girmesi aşağıda tarif edilen şekilde olur:

Bir beldeden ayrı bir belediye idaresi tesis edilecek belde kısmında sakin belediye müntehiplerinin laâkal yarısından fazlasının imzalı mazbatalarile talebi ve yahut vali tarafından görülen idari lüzum üzerine ayrılacak belediye kısmı ile diğer bir yere iltihak edecek ise iltihak edeceği belde veya köy belediye ve ihtiyar meclisleri müntehiplerinin reyine müracaat olunur.

Bunun için vali kaza veya kazaların idare heyetlerinden üçer zat seçerek bir tahkik heyeti teşkil eder. Tahkik heyeti en az on beş gün evvelinden tayin ve ilân edeceği günde alâkadar belediye veya köylerin müntehiplerini buldukları belediye veya köyün tayin edilecek bir mahallinde rey vermeğe davet eder. (Reyler belediye intihabatındaki usul ve şeraite tevfikan alınır). Tahkik heyetinin mazbatasını üzerine vilâyet idare heyetinin vereceği karar Şurayı Devlete tevdi olunur. Şurayı Devletçe bu iftirakin nafi olduğuna ve belde veya köy varidatının kendisini idareye, imara kâfi bulunduğuna karar verdiği takdirde Reiscümhurun tasdikına arz olunur.

Mahalleler ihdası, ilgası, isimlerle hudutlarının tayini

Madde 8 — Bir belediye sınırı içinde mahalleler ihdası, ilgası, birleştirilmesi, isimlerle hudutlarının değiştirilmesi belediye meclisinin ve mahallî idare heyetinin kararı ve valinin tasdikı ile icra edilir.

Belde isimlerinin değiştirilmesi

Madde 9 — Bir beldenin isminin değiştirilmesi belediye meclisinin ve vilâyet idare heyetinin kararı üzerine Şurayı Devletin mütaleası alınarak İcra Vekilleri Heyetinin tasdikı ile yapılır.

Belediye şubeleri teşkili

Madde 10 — Nüfusunun arazi üzerinde tekâsüfû itibarile muhtelif kümelerden müteşekkil olan beldelerle nüfusu seksen bini geçen beldelerde belediye şubeleri teşkili caizdir. Belediye şubelerinin teşkili veya ilgası, hudutlarının tesbit ve tadili aşağıda tarif edilen şekilde olur:

Belde dahilinde şube haline geçmesi istenilen belde kısmında sakin belediye müntehiplerinin en az yarısından fazlasının imzalı bir talebi veya belediye meclisinin müracaatı ve teklifi üzerine en büyük mahallî mülkiye memuru o dairede intihap hakkını haiz halkın reyine müracaat edilmesini kaza idare heyetine icra ettirir. İdare heyeti on beş gün evvelinden tayin ve ilân edeceği günde şube haline geçecek belde kısmı müntehiplerile mütebaki müntehipleri beldenin muayyen bir mahallinde rey vermeğe davet eder (Reyler belediye intihabatındaki usul ve şarta tevfikan alınır). İdare heyeti reylerin neticesini mazbata ile tesbit eder ve doğrudan doğruya valiye gönderir. İdare heyetinin mazbatasını üzerine vilâyet idare heyetinin vereceği karar, Şurayı Devletin mütaleası ve İcra Vekilleri Heyetinin tasvibi üzerine, Reiscümhurun tasdikı ile icra edilir.

Bir veya birkaç köy veya mahallenin birleşerek belediye idaresi tesis etmesi

Madde 11 — Bir köyün münferinden veya aralarında fasılasız arazi irtibatı olan birkaç köy veya köy mahallerinin birleşerek bir belediye idaresi tesis etmeleri için nüfusları mecmunun iki binden fazla olması ve köy veya ihtiyar meclisi müntehiplerinin en az nisfından fazlasının bir mazbata ile mahallin en büyük mülkiye memuruna müracaat etmesi ve belediye idaresi tesis için kâfi varidata malik bulunmaları muktazidir. Bu şeraiti haiz oldukları takdirde yedinci madde ahkâmı tatbik olunur.

4, 5, 6, 7 ve 10 uncu maddelerdeki kararların tatbiki

Madde 12 — 4 üncü, 5 inci, 6 ıncı, 7 inci ve 10 uncu maddelerde bildirilen kararlar, kat'ileşme tarihini takip eden malî senenin başlangıcından itibaren tatbik olunur. Tatbikından en az bir ay evvel mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından gazetelerle ve diğer vasıtalarla ilan olunur.

Hemşeri hukuku

Madde 13 — Her Türk, nüfus kütüğüne yerli olarak yazıldığı beldenin hemşerisidir. Hemşerilerin belediye işlerinde reye, intihaba, belediye idaresine iştirake ve belde idaresinin devamlı yardımcılarından istifadeye hakları vardır.

Belde sınırı dahilindeki şahısların vazifeleri

Madde 14 — Belediye sınırı içinde oturan, bulunan, ilişiği olan her şahıs belediyenin kanununa, nizam ve talimatına müstenit emirlerini, hükümlerini tutmak, yapmak, resim ve harç, ücret ve aidatlarını vermekle mükelleftir.

İKİNCİ FASIL

Belediyenin vazifeleri

Madde 15 — Belediyelerin kanunlar ve nizamnamelerle muayyen hukuku, buna mukabil beldenin ve belde halkının

sihhat, selâmet ve refahını temin, intizamını halelden vikaye maksadile yapacağı vazifeleri vardır.

Bu vazifeler aşağıda yazılanlarla, ayrıca kanun ve nizamname ve talimatnamelerle muayyen hususlardır:

1 — Umuma açık olan yerlerin temizliğine, intizamına bakmak;

2 — Yenilecek, içilecek ve umumun sıhhatine müteallik kullanılacak şeylerle yerlerinin, mahsus kanun, nizamname veya talimatnamesine tevfikan murakabesi;

3 — Umumun iyiyip içmesine, yatıp kalkmasına, taranıp temizlenmesine, eğlenmesine mahsus lokanta, birahane, gazino, kahvehane, kıraatane, meyhane, han, otel, hamam, sinema, tiyatro, bar, dansing ve emsali yerlerin ve bu mahallerde satılan ve kullanılan şeylerin temizliğine, sıhhiğine ve sağlamlığına dikkat etmek ve kanun ve talimatname mucibince bu gibi yerlerin işletilmeleri için gece ve gündüz açık kalmalarına ve inzibatî esbaba nazaran zabıtaca verilecek ruhsat üzerine sınıflarına ve tarifelerine göre bunlar için ruhsatname vermek ve açık ve kapalı bulunacağı saatleri mahallî hükümetinin de muvafakatini aldıktan sonra tayin eylemek, ücret tarifelerini tetkik ve tasdik etmek ve bu gibi yerlerde işi çeviren ve çalışanların ehliyet vs sıhhatleri müsait olup olmadığına göre işlemelerine izin vermek veya menetmek;

4 — Salgın ve bulaşıcı insan ve hayvan hastalıklarının önüne geçmek ve yayılmasına mâni olmak için mahsus kanun, nizamname veya talimatnameleri mucibince tatbik edilen tedbirler hakkında hükümet teşkilâtine birlikte çalışmak;

5 — Ölenleri muayene etmek ve gömülmesine ruhsat vermek ve belediyelerce gösterilen mezarlıklardan başka yerlere ölü gömdürmemek, ücretli ücretsiz olan cenazeleri fennî şartlar dairesinde teçhiz, tekfin ve nakletmek, gömmek ve belediye mezarlıkları ve fennî cenaze yıkama yerleri tesis ve idare etmek ve hayvan ölülerini yakdırmak veya gömdürmek;

6 — Sıhhi şartları cami belediye salhanesinden başka yerlerde kasaplık hayvan kestirmemek;

7 — Belediye depolarından başka yerlerde kanun ve nizam ve talimat ile muayyen miktar haricinde kabili iştiâl ve infilak maddeler bulundurmamak, Buna riayet etmeyenlerin mallarını belediye deposuna kaldırmak ve satıldığında nısıf bedelini ceza olarak belediyeye almak;

8 — Mürebbiye, sütnine, hizmetçi, aşçı, çamaşırçı, uşak, hamal, şoför, arabacı, kayıkçı, berber, mevaddı gıdaiye satıcısı, süthanelerde hizmet edenlerle süt satanlar ve emsali ve halk ile temas eden hizmet erbabı işçilerin sıhhi ve fennî muayenelerini yaptırmak, ehliyet ve sıhhat vesikaları alanların işlemelerine izin vermek ve bunları daima tescil ederek müseccel olmayanları menetmek (kayıkçıların ehliyetini tayinde mahallî liman reislerinin mütaleası alınacaktır);

9 — Belediye sınırı dahilindeki deniz, göl ve nehirlerde belde sınırı dahiline münhasır olmak üzere, seyrüsefer eden istimbot, motörbot ve her nevi kayık, mavuna ve salapurya gibi denizdeki ufak nakliye vasıtaları ile hususî sandal ve kayıklar ve karada belediye sınırı dahilinde umuma mahsus mahallerde seyrüsefer eden yük ve binek araba ve hayvanları ve otobüs, otomobil ve emsali (şimendiferlerden maada) nakliye vasıtalarının sağlamlığına, temizliğine dikkat ederek bunların azamî haddi istiabisini ve tahammül derecelerini ve sınıflarını ve numaralarını tayin ve işletenlerin ehliyet ve sıhhatlerini murakabe ve ücret tarifelerine riayetlerini temin edecek tedbirler ittihaz etmek ve icabında bunları bizzat temin ve idare eyle-

mek ve mevzu kanunlar mucibince salâhiyettar dairelerden verilen vesikalara müsteniden işlemelerini ruhsata bağlamak.

(Deniz vasıtalarının haddi istiabisini ve sağlamlığını tayinde mahallî liman dairesile ticaret müdürlüklerinin mütaleası alınır);

Beldeler veya beldelerle köyler arasında seyrüsefer eden yük ve binek araba ve hayvanları ile otomobil, otobüs ve kamyonların sağlamlığına, temizliğine dikkat ederek bunların azamî haddi istiabisini ve tahammül derecelerini tespit ve sınıflarını, numaralarını tayin ve işletenlerin ehliyet ve sıhhatlerini murakabe etmek bu vesait sahiplerinin daimî ikametgâhlarının mensup olduğu kaza belediye idaresine aittir.

10 — Umuma ait yerlerde gelip geçmeğe, nakliye vasıtalarının işlemesine engel olacak, geçene zarar veya rahatsızlık verecek veya kaza çıkaracak ve beldenin umumî temizliğini bozacak şeyleri kaldırmak, nakliye vasıtalarının nevi ve cinsine göre belde dahilinde azamî ve asgarî sür'atini ve işleyeceği ve işlemeceği, duracağı, yavaş gideceği yerleri tayin ve seyrüsefer tarifelerini tanzim ve ilân ve umumî intizamı temin etmek, beynelmilel otomobil seyrüseferlerinin talimatnamei mahsusuna tevfikan belediye sınırı dahilinde seyrüseferlerine muktazi işaretlerin vaz'ı ile bu otomobille şoförlerin haiz olmaları lâzım gelen evsafı tetkik etmek;

Denizlere ait yerler için mahallî liman idaresinin mütaleası alınır.

11 — Yol, meydan, pazar, iskele, köprü ve nehirler gibi umuma ait yerlerden ve denizlerden bir kısmını mürur ve ubur ihtiyacını tazyik etmeyecek surette ve muvakkaten her hangi bir ameliye için işgal veya istimal edeceklere izin vermek ve ruhsatsız işgalleri menetmek;

12 — Alelümum inşaat tamir ve ilâveler için kanun mucibince ruhsat vermek, kanunsuz veya ruhsatsız başlanan ve yapılmakta olan inşaatı men ile hususî kanunların hükümlerini tatbik ve kazalı binaları ve baca ve duvarları yıktırmak, arsalarla yangın yerlerindeki kuyu ve çukurları kapattırmak veya tehlikelerini refetmek.

13 — Umumun selâmet, sıhhat ve huzur ve istirahatine tesiri melhuz olan imalât, istihsalât, müdehharat ve tesisatın yerlerini; harman, kabristan, pazar, gaz depoları, kömür depoları ve şüprüntülük mevkiilerini ve şartlarını evvelden tespit ve ilân etmek ve ona göre ruhsata bağlamak (belediye yeniden yapılacak umumî ahır ve samanlıkların yerini tayin ve mevcut olanları sıhhi takyitlere tâbi tutar);

14 — Kanun ahkâmına tevfikan başı boş hayvanları tutmak, muhafaza etmek, belde dahilinden geçecek hayvan sürülerinin gelip geçeceği yolları ve yaylıma gidecek hayvanların toplanacağı yerleri tayin ve tahdit etmek;

15 — Alenî müzayedeli gayri resmî satışları murakabe etmek, umumî yerlerde toptan satılan ve tartılacak, ölçülecek şeyleri kanun ahkâmına tevfikan tartmak ve ölçmek ve bilcümle tartı ve ölçüler alât ve edevatını ayarlamak, damgalamak;

16 — Belediyenin azamî fiat ve ücret tarifelerine ve narhlarına riayeti temin etmek;

17 — Dilencileri dilenmekten menedecek tedbirler almak;

18 — Bırakılmış ve bulunmuş çocukları, delileri, dalanmış ve kudurmuşları, sokakta bayılanları, kazay ve afete uğrayanları koruyup gözetmek;

19 — Belediye kanun, nizam ve yasaklarına uymayan, kanunen ruhsata tâbi iken ruhsatsız yapılan, beldenin selâmet, intizam, sıhhat ve huzurunu ihlâl eden şeylere meydan vermemek ve bunları menetmek;

20 — Hafta tatili kanunundən istifade etmek isteyenlere izin vermek;

21 — Belediye hududu dahilinde orman, tarla, harman, bağ, bahçe, kuru, çayır ve mer'aları ve alelûmum araziye hasardan muhafaza etmek;

22 — Yangın vukuunu menedecek tedbirleri almak, ateşe karşı ihtiyat için umuma açık yerlerde imalâthane ve fabikalarda ve her dükkânda bulundurulacak tertibatı ve vesaiti tayin ve ilân ile ihzar ve ifa ettirmek, yangını tarassut, ihbar ve istihbar için lâzım gelen tesisat ve teşkilâtı yapmak, itfaiye tulumba takımlarını ve tekerlekli itfaiye vesaitini her an ihtiyaca yarar halde bulundurmak, beldeyi tehdit edecek orman yangınlarına karşı kazma kürek, balta ve saire gibi vesaiti itfaiye bulundurmak, beldenin icap eden mahallerinde itfaiye havuzları, sarıncıları yaptırmak;

23 — Sokak, meydan, iskele, köprü, pazar, panayır yerleri gibi umumî mahalleri daima temiz tutmak, yıkamak, temiz sularla sulatmak, kışın çamur ve karları ve buzları kaldırtmak ve geçenlerin kaymamasını temin eylemek;

24 — Umumî ve hususî yerlerin süprüntülerini muntazam ve fennî vasıtalarla toplatmak, kaldırtmak ve ifna etmek;

25 — 28 nisan 1926 tarih ve 831 numaralı sular kanunu mucibince su getirtmek, suları sıhhi ve temiz tutmak;

26 — Belediye hududu dahilindeki müşterek bağ, bahçe, tarla ve bostanların müşterek su kanallarını temizlettirmek, bozulan yollarını tamir ve bu husustaki masrafları alâkadarlardan tahsil etmek;

Bahçe, tarla, bostanların ve umumî yerlerin su birikintilerini kurutmak ve kurulturmak, umumî ve hususî havuzların sularını şartlara uygun surette vakit vakit değiştirmek ve tazelettirmek;

27 — İhtiyaca göre umuma mahsus ücretli ücretsiz halâlar yaptırmak;

Umumî ve hususî binalarda yapılması mecburî olan halâların sıhhi şartlara uygun olmasını temin ettirmek;

28 — Umumun yiyeceği, içeceği ve kullanacağı şeylerin satıldığı ve muhafaza olduğu mahallerin, umumun içinde yatıp kalkacağı, barınacağı veya bineceği, çalışıp işliyeceği veya hayvanlarını koyacağı yerlerin sıhhi şartlara uygun olmasını temin etmek;

29 — Kanun ve belediye kararlarının mecburî tuttuğu ahvalde veya ihtiyarî olarak müracaat vaki olduğu takdirde insan, hayvan, eşya ve emlâk hakkında harçlı harçsız, tıbbî, baytarî, fennî muayeneler, kimyevî ve bakteriyolojik tahliller yapmak ve şeraiti sıhhiye raporu vermek;

30 — Beldenin harita, kadastro ve müstakbel şekil plânlarını yaptırmak ve en az beşer senelik bir mesai imar programı hazırlayıp tatbik etmek;

31 — Beldenin sokak ve meydanlarını pilâna ve programa uygun olarak tanzim ve ıslah etmek, sınıflarını, isimlerini, numaralarını tayin etmek, buna göre ağaçlamak, döşemek, aydınlatmak süslemek, duracak, sığınacak, dinlenecek yerler yapmak ve eyi bir halde bulundurmak;

32 — Beldenin pilâna ve programa uygun, 13 mayıs 1926 tarih ve 839 numaralı kanuna ve diğer hususî ahkâma tevfiikan lağım ve çukurlarını inşa ve tamir etmek ve ettirmek;

33 — Halk için kütüphane ve okuma salonları açmak, belediye bahçeleri, fidanlıkları, çocuk bahçeleri, oyun ve spor yerleri yapmak, belediye koruları yetiştirmek, bunları korumak ve işletmek (bu işler için kâfi mütehassis bulunamayan belediyelere alâkadar mahallî daireleri yardım eder);

34 — Fakir ailelerin ikiz çocuklarına, alelûmum öksüz, fakir, kimsesiz çocuklara para, hekim, ilâç, yeme, içme, giyinme, barınma, tahsil, terbiye cihetlerinden yardım etmek, fakir hastalara meccanen bakmak, ilâç vermek, fakir cenazelerini meccanen kaldırmak, alil, işten âciz olupta bakacak kimsesi olmyanlara bakmak;

35 — Alelûmum belediyelere ait suları, çeşmeleri, sebilleri, harkları, havuzları, su taksim yerlerini, hazinelerini, kaynaklarını tanzim ve idame etmek;

36 — Belediye sınırı dahilinde umuma mahsus iskele, rıhtım ve köprüleri pilâna göre inşa ve idame etmek;

37 — Yangın yerlerini ve mahalle haline getirilecek yerleri kanun dairesinde tanzim ve imar etmek ve alelûmum inşaat, tamirat ve ilâvat pilânlarını kanuna tevfiikan tetkik ve tatbik etmek;

38 — Alelûmum sınaî müessesese ve fabrikaların, elektrik, tenvirat ve tesisatının, makine ve motör ve inbiklerinin kazan, ocak ve bacalarının gerek ilk önce ve gerek sonradan muttariden ve muntazaman fennî muayenelerini icra etmek, etrafındakilerin sıhhatları huzur, rahat ve malları üzerine fena tesir icra edip etmediklerini tetkik etmek, zararlarına mâni olmak.

39 — Kanunun mecburî tuttuğu ahvalde veya ihtiyarî olarak müracaat vuku bulduğu takdirde her nevi inşaat ve tesisat için muayenei fenniye raporları ve şahadetnameleri vermek ve yahut mezkûr tetkikatı yapacak müesseseseye malik değilse en yakın bir müessesese vastasile bu işleri temin etmek;

40 — Kanuna tevfiikan fennî ve sıhhi mezbaha ve teferruatından madut olan barsakhane ve saire yapmak ve işletmek;

41 — Belediye gaz ve her nevi müştail maddeler depoları yapmak ve işletmek;

42 — meydan ve pazar yerleri yapmak.

43 — Ekmeğe, ete, doğrudan doğruya ve kat'i lüzum halinde bunlardan maada havaici zaruriyeye mahalleri idare heyetlerinden tasdik edilmek şartıyla azamî fiat koyabilmek ve icabında ihtikârâ mâni olmak için havaici zaruriyeye müteallik mevat alım ve satımı ve bunlardan stok yapmak ve hayatı ucuzlatacak tedbirler itihaz etmek;

44 — Meydan, cadde ve sokak gibi umuma ait yerlerde ilân işlerini idare etmek;

45 — Yetimhane, acezehane, doğum ve emzirme ve mecburî olarak meccanî doğum evleri tesisat ve teşkilâtı ve mahalleri Sıhhat Vekâletince tayin ve tasdik edilmek şartile tımarhane, fennî tebhirhane ve tathir istasyonları vücade getirmek ve işletmek;

46 — Yarış yerleri yapmak ve işletmek;

47 — Kanuna göre doğrudan doğruya veya alâkadar tarafından müracaat üzerine gaz, su, elektrik sarfiyatını müş'ir saat ve aletleri veya taksimetreleri teftiş etmek;

48 — Yersiz, yurtsız olanlara iş bulmak, bunlardan garip olup çalışmayanları memleketine göndermek, kimsesiz kadın ve çocukları korumak;

49 — Belediye varidatını tahsil etmek;

50 — Belediye hizmetleri için iktiza eden masrafları tesviye etmek;

51 — Belediye emval ve akaratını idare etmek;

52 — Sıhhi muavenet ve imdat merkezleri yapmak ve işletmek;

53 — A: Pilân ve tesisatı ve mahalleri Sıhhat ve İçtimâî Muavenet Vekâletince tasdik edilmek şartile beldenin ihtiyacile mütenasip ücretli, ücretsiz belediye hastanesi;

B: Ehlî hayvan hastalıklarının tedavisi için hayvan hastanesi tesis etmek ve işletmek;

54 — Gençler için mahallin ihtiyacile mütenasip sitadyomlar tesis etmek ve işletmek;

55 — Belediyeye ait eğlence yerleri tesis etmek ve işletmek;

56 — Belediyeye ait ıhcaları işletmek, deniz hamamları ve her nevi yıkanma müesseseleri açmak, açılmasına ruhsat verilenlere nezaret etmek;

57 — Eczanesi olmayan yerlerde hususî kanununa tevfikân eczane açmak, fakirlere parasız veya ucuz ilâç vermek, ücretli ücretsiz muayenehane, dispanser vücade getirmek, fakirler için meccanî doğum yardımını temin etmek üzere ebe istihdam etmek;

58 — Her nevi et, yağ, balık, zeytinyağı, peynir ve sebze ve meyva, turşu, tuzlu balık gibi muhafazası ve satılması sıhhi ve baytarî şeraite tâbi yenilecek şeylerin müzayedeli, müzayedesiz toptan alım ve satımının muayyen mahallerde ve belediye nezareti altında icrasını temin için haller tesis ve idare etmek (borsa muamelâtı ceryan eden mahallerde borsa tâbi mevat hakkında hususî kunun ahkâmı tatbik olunur);

59 — Belediye tiyatrosu, sinaması, belediye oteli ve gazinosu, halk müzeleri ve hayvanat ve nebatat bahçeleri yapmak ve idame etmek ve yaptırıp işletmek;

60 — Borsa bulunmayan yerlerde zahire pazarları ve ardiyeler yapmak ve işletmek;

61 — Buz fabrikası, sıhhi kar kuyuları, soğuk hava mahzenleri, umumî su depoları, belediye süthaneleri yapmak ve işletmek;

62 — Mahrukât pazarları ve ardiyeleri yapıp idare etmek.

63 — İktisat Vekâletinin müsaadesi ahndıktan sonra mahsulât ve masnuat sergi ve panayır yerleri ve müzeleri kurmak ve işletmek;

64 — Mezat salonları açmak ve işletmek;

65 — Belediye un ve inşaat malzemesi fabrikaları vücade getirmek ve idare etmek;

66 — Belediye fırınları yapmak ve işletmek;

67 — Belediye müessesatının muhafazası altında bulunan emtea üzerine itibar ve ikraz muamelesi yapacak müessesat vücade getirmek;

68 — Ucuz belediye meskenleri yapmak ve belediye namına inşaat yaparak icar etmek, belediyenin inkişaf ve tevessüe müsait mahallerinde arazi alarak yeni pilâna göre tanzim etmek ve yeniden inşaat yapmak isteyenlere satarak ihtikâra mani olmak;

69 — Fakirler için yatı evleri yapmak ve idare etmek;

70 — Şefkat, tasarruf, memurin ve müstahdemini belediye tekaüt sandıkları tesis ve idare etmek ve şehir bankaları açmak;

71 — Muhtacin için iane sandıkları tesis ve idare etmek ve emvali menkule terhin sandıkları tesis etmek;

72 — Zabıtai belediye memuru, belediye fen memuru, yapı kalfası ve yapıcı ve muhtelif meslek ustaları gibi beldenin ve belediye idaresinin muhtaç olduğu meslekler erbabı yetistirmek üzere kurslar, dersler, gece ve hafta tatili günü dersaneleri ve ikmal ve çirak, ev kadını mektepleri açmak ve idare etmek;

73 — İşçiler, san'at ve mesai erbabı ve alelûmum müstahdemler için iş kalemleri ve idarehaneleri tesis ve idare etmek, edeceklere de ruhsat vermek;

74 — Seyrüseferleri tanzim için talimatnameler yapmak;

75 — Fennî ve sıhhi umumî çamaşırhaneler yapmak ve yahut yapılmasına izin vermek ve bunları murakabe etmek;

76 — Fabrika ve iş evlerinin, amele ve meskenlerinin sıhhi teftişlerini yapmak (bu teftiş, Devlet demiryolları için idarenin müfettişleri ve imtiyazlı şirketler için de hükümet tarafından mansup komiserler marifetile yapılır).

Belediye vazifelerinin varidata göre belediyelere tevdi

Madde 16 — 1: 15 inci maddenin 1-39, 41-44, 47-52, 56, 57,74,76 ıncı fıkralarında sayılan vazifeler her belediye için;

2 — 15 inci maddenin 40 ve 58 inci fıkralarında izah olunan vazife, varidatı elli bin liradan fazla belediyeler için;

3 — 15 inci maddenin 45 ve 53 üncü fıkralarında izah olunan vazifeler, varidatı iki yüz bin liradan fazla belediyeler için;

4 — 15 inci maddenin 46, 54 ve 55 inci fıkralarında izah olunan vazifeler, varidatı beş yüz bin liradan fazla belediyeler için mecburidir.

İhtiyarî vazifeler

Madde 17 — 15 inci maddenin 59-73 üncü fıkralarında tadat edilen vazifeler belediyeler için ihtiyaridir.

Mecburî vazifelerin ifası için tasarruf

Madde 18 — 16 ıncı maddenin birinci fıkrasının 5, 22 ve 25 inci numaralarında yazılı olanlarla bu maddenin 2, 3 ve 4 üncü fıkralarında yazılan mecburî vazifeleri ifa için vazifedar olan belediyenin varidatının en az yüzde onu tahsis ve tasarruf edilmek şartile en çok on beş sene zarfında muktazi tesisat vücade getirilir.

Belediyelerin hakları, salâhiyet ve imtiyazları

Madde 19 — Belediyelerin hakları, salâhiyetleri ve imtiyazları şunlardır:

1 — Belediye idareleri kanunun kendilerine tahmil ettiği vazife va hizmetleri ifa ettikten sonra belde sakinlerinin müşterek ve medenî ihtiyaçlarını tesviye edecek her türlü teşebbüsâtı icra ederler.

2 — Beldenin ve belde halkının sıhhat, selâmet ve refahını temin ve intizamı beldeyi halelden vikaye maksadile kanunların bahşettiği salâhiyete müsteniden emirler vermek ve belediye yasakları koymak ve infaz ettirmek, hilâfında hareketleri görülenleri cezalandırmak;

3 — Kavanini mahsusa mucibince belediye vergi ve resimlerini tarh ve tahsili emval kanununa tevfikân cibayet etmek;

4 — Müktesep haklara hâlel gelmemek üzere belediye sınırı dahilinde:

A — Doğrudan doğruya yapılmak ve işletilmek şartile su, havagazi, elektrik, tramvay tesisatı kurmak ve işletmek, göl, nehir, körfez ve sevahili mütecevire vapurları nakliyatını deruhte ve ifa etmek belediyelerin hakkıdır (ancak belediyeler bu işlerin tesis veya işletilmesi için müddeti kırk seneyi tecavüz etmemek ve şeraiti devletçe müttehaz kaidelere muvafık olmak üzere imtiyaz da verebilirler);

B — Teşdithane tesisatı ve çöpleri, paçavra ve kemikleri toplamak teşkilâtını idare etmek ve ettirmek;

5 — Belediye sınırı dahilinde muayyen mevkiler arasında otobüs, omnibüs gibi yolcu ve yük başına ücret alan nakliye vasıtalarının işletilmesine ve hususî mahiyette elektrik tesisatı

gibi işlerin yapılmasına ve umuma ait suların ihtiyaçtan fazlasının hususî istihsalâtta kullanılmasına inhisarı tazammun etmek üzere ruhsat vermek;

6 — Belediyeye ait hizmetlerin ifası zımında şahsî hükmî sıfatile belediye sınırları dahil ve haricinde menkul ve gayri menkul mallara tasarrufa, bey ve şiraya, icar ve isticar, ikraz ve istikraza, teberruatın kabulüne, emsali nokut ve taahhüdatı medeniyeyi ifaya ve davaya ve sulh ve ibraya ehil olmak;

7 — Belediye daire ve şubeleri, bahçeleri, umuma ait akar olmıyan açık ve kapalı mahalleri emlak vergisinden müstesna olmak, belediye vergi ve resimleri ile hidematı ammeye muhtas ve akar olmayan emval ve eşyası üzerine haciz konulmamak;

8 — Belediye emvalini zimmetine geçirenler, devlet emvalini zimmetine geçirmiş olanlar hakkındaki ahkâma tâbi olmak;

9 — Belediyeye alınacak, verilecek menkul ve gayri menkul emvalin mubayaası, fûruhtu, mübadelesi, icarı, imarı, müzayedede, münakasa ve ihalesi, usulü muhasebesi, tanzim edilecek nizamnamelere tâbi olmak.

Belediye bu haklarını ve salâhiyetlerini kanunların vaz ettiği kuyut ve şerait dahilinde kullanır.

ÜÇÜNCÜ FASIL BELEDİYE MECLİSİ

A — Teşkilâtı

Meclisin müddeti

Madde 20 — Belediye meclisleri intihap devreleri dört sene olmak üzere intihap hakkını haiz hemşeriler tarafından doğrudan doğruya intihap olunur.

Meclis azasının adedi

Madde 21 — Umum nüfusu (3000) e kadar olan belde-lerde belediye meclislerine 12, umum nüfusu (3000) den (5000)-ne kadar olan beldelerde belediye meclislerine (3000) den yukarı her beş yüz nüfus için zamimeten bir aza, umum nüfusu (5000) den (10000) ne kadar olan beldelerde belediye meclislerine (5000) den yukarı her bin nüfus için zamimeten bir aza, umum nüfusu (10,000) den (25,000) ne kadar olan beldelerde belediye meclislerine (10,000) den her (3,000) nüfus için zamimeten bir aza, umum nüfusu (25,000) den (50,000)e kadar olan beldelerde belediye meclislerine (25,000) den yukarı her (5,000) nüfus için zamimeten bir aza, umum nüfusu (50,000) den (100,000) ne kadar olan beldelerde belediye meclislerine (50,000) den yukarı her (10,000) nüfus için zamimeten bir aza, umum nüfusu (100,000) den yukarı olan beldelerde (100,000) den yukarı her (25,000) nüfus için zamimeten bir aza intihap olunur.

Belediye şubelerine ayrılan yerlerde aza adedinin tespiti

Madde 22 — Belediye şubelerine ayrılan yerlerde meclis azası miktarı, beldenin umum nüfusuna nazaran 21 inci maddede-ki nispet dahilinde tespit olunduktan sonra şubelerin her birinin umum belde nüfusuna nazaran olan nüfus nispeti üzerinden hesap edilmek şartile her şube dahilindeki münthepler tarafından intihap olunacak belediye azası miktarı mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından tespit ve ilân olunur.

B — Belediye intihabı hakları

İntihap etmek şartları

Madde 23 — Belediye intihaplarında rey sahibi olmak için:

- 1 — Türk olmak,
- 2 — İntihap başlamadan evvel lâakal altı aydan beri beldede ikamet etmekte olduğunu vesaik ile ispat etmek,
- 3 — 18 yaşını bitirmiş olmak,
- 4 — Ağır hapis cezasına mahkûm olmamak,
- 5 — Hidematı ammeden memnu bulunmamak,
- 6 — Hırsızlık, dolandırıcılık, emniyeti sui istimal, iflâs gibi muhilli haysiyet suçlarla mahkûm bulunmamak lâzımdır.
- 7 — Silâh altında bulunan askerler, jandarmalar, zabıtlar ve polisler, askerî memurlar belediye intihabına karışmazlar.

İntihap olunmak şartları

Madde 24 — Belediye meclisine aza intihap olunmak için:

- 1 — Türk olmak,
- 2 — 23 üncü maddenin 2 inci fıkrasındaki evsafı haiz bulunmak,
- 3 — Hidematı ammeden mahcur olmamak,
- 4 — 25 yaşını bitirmiş olmak,
- 5 — Türkçe okur yazar olmak,
- 6 - 23 üncü maddenin 4,5,7 inci fıkralarında yazılan suçlardan birile mahkûm olmamak;
- 7 — Belediyeye ait bir işin mukavili, müteahhidi veya bunların kefil ve şeriki ve yahut bu cihetlerden borçlu bulunmamak lâzımdır.

8 — Silâh altında bulunan askerler, jandarmalar, zabıtlar, polisler, askerî memurlar belediyeye aza intihap olunmazlar. (Manevrada talim için ihtiyat zabitanının silâh altında alınması müstesnadır).

Meclise aza intihap olunamıyan memurlar

Madde 25 — Bilûmum Devlet memurları ve belediye memur ve müstahdemleri dairei memuriyetleri dahilinde belediye meclisine aza intihap olunamazlar.

Meb'usluk, encümeni daimii vilâyet ve belediye azalığı

Madde 26 — Meb'usluk, encümeni daimii vilâyet azalığı ile belediye meclisi azalığı bir zat uhdesinde birleşemez. Bu evsafı haiz bir kimse belediye meclisine aza intihap olunduğu ve belediye intihabının neticesinin kendisine tebliği tarihinden itibaren üç gün zarfında hakkı tercihi kullanmadığı takdirde belediye azalığını reddetmiş sayılır. Kezalik belediye meclisinde aza iken meb'usluğa veya encümeni daimî azalığına intihap olunan kimse intihabatı vakıta neticesinin tebliğinden itibaren üç gün zarfında hakkı tercihini kullanmazsa belediye meclisi azalığından istifa etmiş sayılır.

Bir mecliste birleşemiyenler

Madde 27 — Birinci derecede usul ve furu, birinci derecede civar ve bu derecelerdeki sıhrî hısımlar bir mecliste birleşemezler. Bir mecliste birleşmesi caiz olmayanlar intihap edilmiş oldukları takdirde en ziyade rey kazanmış olan, bu da müsavi ise evli olan ve evli olanlardan da çocuğu çok olan azalık sıfatını alır.

Çocuk adedinin de müsavafı halinde kura çekilir. İntihaptan sonra sıhriyet peyda edenler de aynı hükümlere tâbidir.

Azalığı kabul etmeyenlerin cezası

Madde 28 — Belediye meclisi azalığına intihap edilipte sıhî esbap veya beldeden müferekata mecburiyet gibi bir mazereti olmaksızın son dört sene zarfında bir senelik meclis azalığını ifadan imtina edenler meclis kararile dört sene için aza intihap olunmak hakkından mahrum olurlar. Belediye meclisinin bu husustaki kararına razı olmayan alâkadaranın, kararın usulen tebliği tarihinden itibaren bir ay zarfında mahallî mahkemei asliyesine; bulunmayan yerlerde sulh hâkimine müracaatla meclis kararına itiraza hakları vardır. Mahkemenin veya sulh hâkiminin kararı kat'idir.

Sabık reis ve azanın riayete mecbur olduğu hususlar

Madde 29 — Belediye reisleri veya belediye azası riayet veya meclis azalığından çekilip üzerinden bir sene geçmedikçe mensup olduğu belediye aleyhine münferiden veya müştereken dava vekâleti deruhte edemez, mensup olduğu belediye bütçesinden maaşlı veya ücretli bir vazifeye tayin edilemez, münferiden veya müşareket suretile mesup olduğu belediyeye ait bir iş taahhüt eyleyemez. Belediye reisi ve belediye azası, avukatlık kanununun 9 uzuncu maddesi mucibince reislik ve azalık müddeti esnasında vaziyet etmiş buldukları veya itayı rey eyledikleri mevadda müteallik deaviyi kabulden memnudur.

Azalık şartları zail olursa

Madde 30 — Aza olmak için lâzım gelen şartlardan her hangi birine hâle geldiği takdirde azalık sıfatı zail olur. Ancak azalık sıfatının her hangi bir surette zevaline, azadan birinin müstafi addine veya istifasının kabulüne meclis karar verir.

C -- intihap muamelâtı

İntihap müddeti ve hitamı

Madde 31 — Belediye meclisi intihabı eylül iptidasında başlar, teşrinievvel yirmisinde biter. Fesh ve iptal ve istifa suretile meclis vaktinden evvel dağılırsa yeni meclisin intihabı tebligat tarihinden itibaren bir ay zarfında başlar ve bu takdirde intihap muamelâtına ait müddetler, intihabın başladığı günden hesap ve belediyece ilân olunur.

İntihap encümeninin teşkili

Madde 32 — İntihap senesi eylül ayı girince intihap işinin icrasına bakmak üzere belediye reisi veya belediye şube müdürleri tarafından her mahallenin muhtarına tezkere ile haber verilerek her mahalleden belediye intihap hakkını haiz, tercihan okur ve yazar ikişer kişi istenir. Her mahallenin ihtiyar meclisi muhtarın riyesinde toplanır. Gizli rey ile istenilen adette mahalle halkından seçer. Mahallelerden seçilenler her kaç kişi olursa olsun cümlesi belediye dairesine veya şubelerine davet olup en az üçte biri hazır olduğu halde cümlesinin ismine kura çekilerek içlerinden kura sırasıl en çok on ve en az beş ve belediye şubelerine ayrılan beldelerin her belediye şubesi için en çok on ve en az beş kişi ayrılır ve bu suretle her belde- de bir, müteaddit belediye şubelerine münkasem beldelerde belediye şubelerinin adedi kadar intihap encümeni teşkil olunur.

İntihap şubeleri

Madde 33 — Belediye intihabının teşhili için beldenin veya belediye şubelerinin nüfusu beş yüzden aşağı olmamak üzere intihap şubelerine tefriki caizdir. Bu takdirde mahallelerden seçilen zevat arasından intihap edileceklerin miktarı ve her intihap şubesine kaç zat tefrik edileceği belediye meclisi kararı ve mahalî en büyük mülkiye memurunun tasdıkı ile tespit olunur. Şube taksimatına dair olan kararlarda şubelerin hangi mahalle ve sokaklarda müteşekkil olduğu, tasrih olunmak muktazidir. İntihap şubeleri hakkında mahalî en büyük mülkiye memurunun tasdikına iktiran eden belediye meclisi kararı intihabattan en az altı ay evvel mahalî gazetelerle ve diğer vasıtalarla ilân edilir. İntihap şubeleri intihap encümenlerine ayrılan zevatın miktarı en az beştir. Belediye dairesinin bulunduğu şubeye belediye reisi, diğer şubelere belediye meclisi azasından birer zat reis olurlar. Reislik yapacak aza bulunmadığı takdirde her şube azası kendi aralarından birini reis intihap ederler.

Belediye meclisi azasından kimlerin hangi şubelere riayet edecekleri belediye meclisi tarafından kura ile tayin olunur. İntihap encümeni azalığı için ismine kura çıkanlardan istifa eden veya istifasız encümene gelmeyen ve yazılan davetnameye icabet etmeyen bulunursa onun yerine kura sırasile diğerleri davet olunur. İntihap encümenine belediye reisi veya vekili veya belediye şube müdürleri riayet eder. Azanın sülüsünü içtima ve içtimaa iştirak edenlerin nisfından bir ziyadesinin reyini inzıam etmedikçe encümen kararları muteber olmaz. İntihap encümeninde, sahifeleri numaralı ve idare heyetinden tasdikli bir zabıt defteri bulunur ve muamelât, mukarretat zabıtları bu deftere yazılır ve reis ve azalar tarafından imza olunur.

İntihap defterleri

Madde 34 — İntihap encümeni marifetile aza intihabına rey vermeğe hakkı olanların ve aza intihap olunmağa salâhiyeti bulunanların belediyelerce ayrı ayrı birer defteri yapılır. İntihap cetvellerinin suretleri hükümet ve belediye daireleri kapıları ile umumun görebileceği diğer yerlerde tatil günleri hariç olmak üzere altı gün müddetle asılır.

İntihap işlerinin ilânı, defterlerin asılması

Madde 35 — Defterler talik edilmeden kaç gün asılı kalacağı, defterde yazılı olup olmayanların hangi güne kadar itiraz hakkı olacağı, hangi günden itibaren itiraz kabul olunmayacağı intihabın hangi gün başlayacağı kaç gün devam edeceği, her mahalle müntehiplerinin hangi günlerde rey vermeğe gelmeleri iktiza edeceği intihap sandığının nereye konulacağı gazete ile ve icabında diğer münasip vasıtalarla halka ilân ettirilir.

İtirazlar

Madde 36 — Defterlerin asılı kaldığı altı gün zarfında müntehiplerin isimleri, hüviyetleri defterlere yanlış veya mükerrek yazılmış veya hiç yazılmamış olduğuna dair ileri sürülecek itirazlar, intihap encümenince dinlenip işbu encümen kararile lâzım gelen tashihat yapılır. İntihap encümenince itiraz varit görülmediği takdirde reddi mutazammın kararın sureti, muterize usulen tebliğ olunur. Defterler asıldığı günün akşamı saat on sekizde kaldırılır. Ondan sonra bu itiraz iddiası dinlenmez. İntihap encümeni salâhiyeti dahilindeki tashihatı eylülün son günü akşamına kadar bitirmeğe mecburdur.

İntihap encümeni kararlarına itiraz

Madde 37 — İntihap encümeninin kararına razı olmayanların, kararın usulen tebliği tarihinden itibaren üç gün zarfında mahallî mahkemei asliyesine, bulunmayan yerlerde sulh hâkimine intihap encümeni kararile birlikte müracaatla itiraz etmeğe hakları vardır. Bu müddet bittikten sonra itiraz hakkı kalmaz.

Mahkeme itiraz iddialarını en çok altı gün zarfında kat'î karara rapteder.

Reylerin kaç günde sandığa atılacağı

Madde 38 — Reylerin bir günde sandığa atılması kabul olmayacaksa kaç gün mühlet verileceği ve son günde hangi saate kadar reylerin kabul edileceği belediye meclisinin kararı ve mahallî en büyük mülkiye memurunun tasdıkı ile tayin olunur.

Müntehipler listesi

Madde 39 — Reylerin sandığa atıldığı salonda reylerin kabulü devam ettiği müddetçe rey hakkına malik olanların listesi salon duvarında asılı kalır.

Sandığın muayenesi, mühürlenmesi

Madde 40 — Sandığa rey pusulaları atılmağa başlanmazdan evvel intihap encümeni reisi azalara ve sair hazır bulunanlara sandığın boş olduğunu gösterdikden sonra dört tarafını sicimle bağlayıp düğüm yerlerini mühürle mühürler. Sandığın başka başka anahtarlarla açılır iki kilidi, üzerinde ince bir mektup sıgacak kadar yarığı bulunur. İntihap devam ettiği günlerde akşamları rey atmağa mahsus yarık encümen huzurunda bir kâğıtla kapatılarak dört tarafı reis ve aza tarafından mühür mumu ile mühürlenir ve sabahları yine encümen huzurunda açılır.

Reylerin sandığa atılması

Madde 41 — Her müntehip kendi reyini getirip intihap sandığına atmakla mükelleftir. Hiç bir sebep ve suretle başkasının namına intihap pusulası sandığa atılmaz. İntihap pusulasında müntehibin ismi, adresi, imzası veya mühürü bulunur. Her müntehibin elinde nüfus hüviyet cüzdanı olduğu halde intihap encümeni huzuruna gelerek evvelen musaddak intihap defterlerindeki ismi hizasına imzalaması veya türkçe okuyup yazma bilmiyorsa parmak basması ve ondan sonra rey pusulası olarak orada intihap olunacak aza miktarının iki misli isim yazıp veya türkçe okuyup yazmak bilmiyorsa emniyet ettiği kimseye yine orada yazdırıp sandığa encümen huzurunda bizzat koyması şarttır. İntihap sandığının açılabilmesi için müntehiplerden en az yarısından fazlasının intihaba iştirak etmiş olması lâzımdır. Sandığa rey atılması için tayin edilen son günün akşamı müntehiplerden yarısından ziyadesinin iştirak etmemiş olduğu bittetik anlaşıldığı takdirde sandık açılmayarak intihap encümeni kararile rey atılmak müddeti bir hafta temdit ve keyfiyet ilân olunur. Bu müddetin hitamında 42 inci madde mucibince sandık açılır.

Sandığın açılması, reylerin sayılması

Madde 42 — İntihabın sonunda meclis azası adedi on iki o'an yerlerde intihap encümeni azasının en az üçünün ve diğer yerlerde en az yedisinin huzurile sandık açılır.

1 — Rey pusulaları sayılarak musaddak defterlerdeki imzalı ve işaretli müntehipler esamisi yekûnu ile mukayese edilir.

2 — Yazısı okunmayan pusulalarla seçilenin kim olduğu belli olmayan pusulalar bir tarafa ayrılır.

3 — Azalık evsafını haiz olmayan isimler nazarı itibara alınmaz.

4 — Adedi mürettepten eksik esamiyi ihtiva eden pusulalarda münderiç isimler hesaba katılır. Adedi mürettepten fazla olan isimler sondan itibaren silinir.

5 — İntihap pusulalarının tadat ve tasnifi bu suretle ikmal edildikten sonra en ziyade rey kazananadan itibaren sırasile her namzedin kaç rey almış olduğu tespit edilir.

6 — Müsavî rey kazananlardan evli olan, evlilerden yaşlı büyük olan, bu da müsavî ise çocuğu çok olan tercih olunur. Çocuk adedinde de müsavat halinde kura çekilerek işbu kurada ismi önce çıkan sırada evvel olur.

7 — En çok rey kazananadan itibaren adedi mürettep miktarı isim, azalığa ve bunun bir misli de yedek azalığa ayrılır.

8 — Mazbatanın tanzimi üzerine intihap pusulaları ile tasnif cetvelleri ve nazarı itibara alınmayan pusulalar ayrı ayrı bir zarfa konularak zarf intihap encümeni tarafından mühürlenir ve belediyelerce evrak kasalarında saklanır.

İntihap mazbatası

Madde 43 — Maddei sabıkada muharrer tasnifin hitamında intihap encümeni tarafından mevaddı atıyeyi ihtiva etmek üzere bir intihap mazbatası tanzim ve mahallin en büyük mülkiye memuruna tevdi olunur:

1 — İntihabın ne gün başladığı ve ne gün hitam bulduğu,

2 — Sandığın ne zaman ve intihap encümeni azasından kimlerin huzurile açıldığı,

3 — Rey pusulalarından kaç tane zuhur eylediği ve musaddak intihap defterlerindeki isimlerin kaç tanesinin hizasına imza ve işaret vazedilmiş ve kaç ismin hizası boş kalmış olduğu,

4 — Rey pusulalarından kaç adedi ne sebeplerle gayrı muteber sayıldığı,

5 — Muteber sayılan rey pusulalarının tasnif neticesinde hangi isimlerin en çoktan en aza doğru kaç rey kazandığı,

6 — Meclis adedi mürettebine göre azalığa ve yedek azalığa kimlerin ayrıldığı,

7 — İntihabın kanuna muhalif bir şekilde yapıldığı belde hemşerilerinden biri tarafından ihbar ve iddia edildiği takdirde ihbar ve şikâyetin neden ibaret olduğu.

İntihabın sonu

Madde 44 — Teşrinievvelin yirminci gününden evvel gönderilecek olan intihap mazbataları üzerine kaymakam veya vali tarafından tezkere ile intihap keyfiyeti intihap olunan azalara ve belediye reisine bildirilir.

Meclis vazifesinin encümen tarafından ifası

Madde 45 — İntihap mazbatasının bir sureti meclis odasına asılır. Azalık inhilâlinde yedek aza sırasile belediye reisi tarafından azalığa davet olunur. Bunlar mütebaki müddeti ikmal ederler. Belediye meclisi azaları tamamen istifa ettikleri takdirde yeni intihabın hitamına kadar belediye meclisi vazifesi belediye encümeni tarafından ifa olunur. Belediye reisi de istifa etmiş ise muavini, muavini yok ise veya varda bu da istifa etmiş ise vali tarafından bir zat muvakkaten riyasete ikame olunur.

Ç — İntihap cezaları

Hilâfı kanun rey verenler

Madde 46 — Sahte bir isim ve sıfat takınarak intihap hakkından mahrum olduğunu saklıyarak kendisini intihap defterine yazdıranlar bir haftadan aşağı olmamak üzere hafif hapis ile cezalandırılır.

Müntehipleri tehdit edenler

Madde 47 -- Ya bizzat intihap olunmak veya başka bir zatı intihap ettirmek kastile müntehipleri tehdit edenler, bir haftadan aşağı olmamak üzere hafif hapis ile beraber beş liradan iki yüz liraya kadar hafif para cezası mücazat olunurlar.

İntihap işlerini menedenler, bozanlar

Madde 48 — İntihap sandığını salâhiyeti haricinde açan, intihap işine ait resmî kağıt ve defterleri ve intihap encümeninin tayin ettiği müddet içinde açıkta duran ilânları ve intihap cetvellerini ve rey pusulalarını çalan veya parçalayanlar ve intihap işlerini menedenler hakkında bir aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis ile beraber ayrıca yirmi beş liradan iki yüz liraya kadar hafif para cezası hükmolunur.

İntihabı ifsat ve bitaraflığını ihlâl eden encümen azası hakkında ceza

Madde 49 — İntihap encümeni heyetinden bir veya bir kaç veya hepsi her ne suretle olursa olsun intihabı ifsat ve bitaraflığı ihlâl edecek bir iş yaparlarsa altı aydan aşağı olmamak üzere hafif hapis veya elli liradan iki yüz liraya kadar hafif para cezası ile veya bu cezaların her ikisile birlikte cezalandırılırlar.

İntihap işlerinde nüfuzu memuriyeti sui istimal

Madde 50 — Belediye intihap işlerinde nüfuzu memuriyetini sui istimal eden hükümet memurları Türk Ceza Kanunu mucibince cezalandırılırlar.

İntihap cezalarında müruru zaman

Madde 51 — Belediye intihaplarına müteferri hukuku umumiyeye davalarında müruru zaman müddeti hükümden evvel altı ay, hükümden sonra bir senedir.

D — Belediye intihabının iptali

İntihabın iptali

Madde 52 — Belediye intihaplarında bu kanunun hükümlerine mugayir bir hareket vukuu üç ay zarfında ya teftiş yapılırken anlaşıldığı, yahut intihabın hitamından itibaren aynı müddet zarfında her hangi bir müntehip tarafından iddia edildiği takdirde tahkikat yapılır. Tahkikat neticesi intihabın muallel bulunduğunu müeyyit ise tahkikat evrakı Şurayı Devlete verilir. Şurayı Devlet evrakın verildiği tarihten itibaren iki ay zarfında bir karar verir. Bu karar intihabın iptali merkezinde ise yeniden intihap yapılır. Bu takdirde yeni meclis iptal edilen meclisten bakiye kalan müddeti ikmal eder.

E — Belediye meclisinin feshi

Meclisin feshi

Madde 53 — 1 - Kanunen muayyen olan içtimaati adiyeye ve fevkalâde haricinde toplanırsa,

2 - Kanunen muayyen olan yerden gayri bir mevkide akdi içtima ederse,

3 - Kanunen uhdesine mürettep vazai fi miadı kanunisi zarfında ifadan imtina eder ve keyfiyeti imtina meclise mevdu işleri sekteye ve teahhura uğratırsa,

4 - Siyasiyata dair müzakeratla işğal veya temenniyatı siyasiye izhar ederse,

5 - Belediye azalıkları birer suretle inhilâl ederek yedek aza bulunmamak dolayısıyla azayı mevcude miktarı adedi mürettebin yarısından daha az kalırsa,

6 - Bir, iki ve dördüncü numaralarda yazılı ahvalin vukuu takdirinde Dahiliye Vekâletinin inhası ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı, üçüncü fıkradaki ahvalin hudusunda Dahiliye Vekâletinin iş'arı ve Şurayı Devletin kararı üzerine meclis feshedilir.

Beş numaralı hükmün hudusunda mülhakat belediyeleri için valinin ve vilâyet merkezindeki belediyeler için de Dahiliye Vekâletinin emri ile yeniden intihap yapılır. Valiler bu fıkraya ait salâhiyetlerini istimal ettikleri takdirde Dahiliye Vekâletine malûmat verirler. Bu takdirde nihayet iki ay zarfında intihap edilecek olan yeni meclis eski meclisten bakiye kalan müddeti ikmal eder.

F — İçtimalar, müzakereler, kararlar

Meclisin adi ve fevkalâde içtimalı

Madde 54 — Meclis, şubat, nisan, teşrinisani ayları iptidaında olmak üzere senede üç defa adiyen içtima eder. Bütçe müzakeresine tesadüf eden içtima müddeti en çok otuz gün olup diğer içtimaların müddeti en çok on beş gündür.

Bu müddetlerden evvel vazife bitmezse vali on beş günden fazla olmamak üzere müzakere müddetlerini uzatarak sebeplerini Dahiliye Vekâletine bildirir. Mühim ve müstacel bir iş çıkarsa belediye reisinin yazılı daveti veya azadan üçte birinin esbabı mucibeli talep ve teklifi üzerine veyahut valinin resen davetile meclisler fevkalâde olarak toplanırlar. Fevkalâde içtimalarda davete sebep olan maddeden gayri bir iş müzakere edilemez.

Ruzname

Madde 55 — Adi ve fevkalâde içtimaların ruznamesi belediye reisi tarafından en az bir hafta evvel umum belediye azasının beldedeki adreslerine gönderilir ve mahallî gazeteler ve sair münasip vasıtalarla ilân edilir. Müstacel hallerde bu müddet üç güne indirilebilir.

Açık ve gizli toplanmalar

Madde 56 — Meclis müzakeresi açıktır. Reis veya aza tarafından teklif vukuunda meclisin ekseriyetle vereceği karar üzerine gizli celse yapılabilir. Açık ve gizli celselerdeki karar hulasalarının mahallî en büyük mülkiye memuruna verilmesi ve kararların verildiği tarihten itibaren kırk sekiz saat zarfında hulasalarının belediye kapısına asılmak suretile neşir ve ilân meşruttur. Yapılacak gizli celseden ve ruznamesinden en büyük mülkiye memuruna malûmat verilir. Bunlar, gizli celselere bizzat girebilecekleri gibi bir memur da gönderebilirler.

Müzakere edilecek maddelerin reis tarafından meclise verilmesi, azanın teklif hakkı

Madde 57 — Belediye meclisinde müzakere olunacak maddeler reis tarafından meclise tevdi olunur.

Azadan her biri dahi belediyeye ait vezaif cümlesinden bulunan maddelere dair tekliflerde bulunabilir. Teklif, meclisçe kabul edilirse ruznameye alınır.

Meclise reis riyaset eder, reis vekilleri

Madde 58 — Belediye meclisine belediye reisi riyaset eder. Reis meclisi miadı kanunisinde küşat, müzakereleri idare, kararları istihsal ye ilân ve tebliğ ve hitamı mesaiyi beyan eyler.

Meclis her teşrinisani içtimada içlerinden iki reis vekili ve lüzumu kadar kâtip intihap eder. Reis bulunmazsa birinci reis vekili, bu da bulunmazsa ikinci reis vekili reislik vazifesini yapar.

Müzakere için yarıdan fazla aza bulunması

Madde 59 — Meclis, azayı mürettep adedinin yarısından fazla aza hazır bulunmadıkça müzakere icra edemez. Kararları mevcut azanın ekseriyetile ittihaz olunur. Reylerde müsavat vukuunda reisin bulunduğu taraf tercih olunur. Azadan her biri bizzat reyini verir. Bütçe müzakeratında esami tayini ile rey verilir. Meclisin çalışma usulü Dahiliye Vekâletince bir talimatname ile tespit olunur.

Reis ne zaman yerini reis vekiline bırakır

Madde 60 — Belediye reisinin bir senelik icraatına dair meclise vereceği raporun müzakeresi esnasında meclise müntahap reis vekili tarafından riyaset olunur.

İstizah

Madde 61 — Meclis azasından her biri belediye işlerinden her hangi bir madde hakkında meclis riyasetine takrir vererek istizah edebilir. İstizah takriri münderecatı meclis adedi mürettebinin ekseriyetince varit görüldüğü takdirde ruznameye alınır. Belediye reisleri veya memur edecekleri zevat istizaha meclis huzurunda cevap verirler. Cevap, meclisin mürettep adedinin ekseriyetince kâfi görülmediği takdirde 76 inci maddenin son fıkrası mucibince muamele yapılır.

Encümenler

Madde 62 — Belediye meclisi her içtima müddeti için ruznamelerdeki meseleleri tetkik etmek üzere encümenler teşkil edebilir. Encümenler mütalealarını o içtima müddeti içinde meclise bildirirler.

Hesapların teftişi için seçilen azanın vazifesi

Madde 63 — Meclis lüzum görürse içlerinden bir kaç azayı hesabat ve muamelâtı teftişe memur edebilir. Bu teftiş heyeti hariçteki mütehassıslardan da istifade edebilir. Neticei teftişat nihayet ertesı içtimanın bidayetinde belediye reisinin de mütaleası alındıktan sonra meclise arz olunur.

Reisin sorulan suallere cevap vermek mecburiyeti

Madde 64 — Belediye reisi belediyeye ait işlerden meclise lâzımgelen izahatı ve sorulan suallerin cevaplarını vermeğe

mecburdur. Reis bu suallerin cevaplarını vermeğe encümen aza ve devair rüesasını da memur edebilir. Verilen izahlar ve cevaplar kâfi görülmediği takdirde meclis resen encümen azasından sual sorabilir.

Meclisin nizam ve intizamı

Madde 65 — Meclis reisi meclisin nizam ve intizamını temin ile mükelleftir. Dahilî nizamname hükümlerini bozan aza hakkında bu nizamnameye göre muamele yapar. Müzakereyi dinlemeğe gelenlerden nümayiş ve gürültü yapanlar içtima salonundan çıkarılır. Reis bu hususta belediye zabıtasını istihdam eder.

Azanın karara iştirak edemeyeceği meselelerin müzakereleri

Madde 66 — Meclis azası mukavelename ile alâkadar olduğu hususatta kendisinin veya (27) inci madde mucibince kendisile bir mecliste içtimai caiz olmayan akrabasının tahtı tasarrufunda bulunan emlakın, istimlak, isticar ve mubayaasında müzakerata iştirak edemez.

Zaptın imzası

Madde 67 — Belediye meclisinin müzakeratını kayda mahsus olan zabıtnamesi her müzakereyi müteakip meclis reisi ve meclisçe azalar arasından müntahap kâtipler tarafından imza olunur.

Meclis müzakeresinde ekseriyet olmazsa

Madde 68 — Belediye meclisinin içtimada mürettep azanın ekseriyeti hazır değilse meclis reisi meclisi tatil ve en az üç gün sonra içtima etmek üzere günü tespit ve mahalli vasıtalarla ilân eder. İkinci içtimada kaç aza olursa olsun mevcut aza ile müzakere yapılır ve karar verilir.

Mazeretsiz devam etmeyen aza

Madde 69 — Bir birini müteakip üç içtima gününde bilâ-mazeret içtimalarda hazır bulunmayan aza meclis kararile istifa etmiş addolunur.

Meclisin müzakere edeceği ve karar vereceği işler

Madde 70 — Meclis aşağıda gösterilen işleri müzakere eder, bunlar hakkında karar verir:

- 1 — Bütçe,
- 2 — Kat'î hesap,
- 3 — On beşinci maddenin 30, 31, 32 inci fıralarındaki mesai programı,
- 4 — Tahsisatı munzama veya bütçede tadilat veya fasıldan fasla münakale,
- 5 — İkrarlar, istikrazlar,
- 6 — Senesi içinde ödemek şartile avanslar,
- 7 — Kanunlarla vazedilmiş olan belediye vergi ve resimlerine ait tarifeler
- 8 — Belediye vergi ve resimlerinin taallük ettiği hususat haricinde belediye dairesi tarafından ifa olunacak hizmetlere mukabil alınacak ücret tarifeleri,
- 9 — Beldenin müstakbel şekli, umumî imar programları, mecari, hava gazı, su, elektrik, tenvirat tesisatı mesaili,
- 10 — Üç seneden fazla müddetle veya on bin liradan fazla bedeli senevî ile akdedilecek icar ve isticar mukaveleleri,

11 — Menafii umuma mahsus belediye gayri menkul emvalinin bir hizmete tahsisi, ciheti tahsisinin tebdil veya akar haline ifrağı,

12 — İvaz mukabilinde vuku bulacak teberuatın kabulü,

13 — Müddeabihi bin liradan fazla olan davaların sulhan tesviyesi,

14 — Menafii umuma ait olmak üzere belediye namına verilecek imtiyazat mukaveleleri,

15 — Belediye zabıtası talimatnamelerinin tetkik ve tasdiki

16 — Kanunen belediyeye mürettep vazife ve salâhiyetler dahilinde olmak şartile reis tarafından tevdi ve azadan bir veya bir kaç tarafından teklif edilen mevaddı saire.

Meclis kararlarının tasvip ve tasdiki

Madde 71 — Yetmişinci maddenin 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 13 üncü fıkralarında gösterilen işler ve 15 inci fıkroda mezkûr belediye zabıtasına müteallik talimatnameye ait olan belediye meclisleri mukarreratı, mahallî en büyük mülkiye memurunun tasvibile mer'iyet kesbeder. Bu memurlar mezkûr kararları bir hafta zarfında tasdik etmedikleri takdirde belediye meclisinin tetkik talebi üzerine Şurayı Devlet tarafından bir ay zarfında verilecek kararlar kat'idir.

25 seneden fazla ikraz ve istikraz kararları

Madde 72 — 25 seneden fazla bir müddet için yapılacak ikraz veya istikraz kararları vilâyet idare heyetinin mütaleası üzerine valinin tasvibi ve Şurayı Devletin kararile mer'iyet kesbeder.

Meclisçe kat'i olarak verilen kararlara itiraz

Madde 73 — Belediye meclisleri tarafından ittihaz edilen mukarrerattan 71, 72 inci maddelerde yazılı olan hususattan gayri mevadda müteallik meclis mukarreratı kat'idir. Ancak bu kabil mukarrerata usulen ilân tarihinden itibaren on gün zarfında vilâyet merkezi olmayan beldelede belediye reisi veya alâkadarlar tarafından vilâyete; vilâyet merkezi olan beldelede belediye reisi veya alâkadarlar tarafından Dahiliye Vekâletine müracaatla itiraz olunabilir. Vilâyete iş'ar olunan itirazlar kaymakamın mütaleası alındıktan sonra vilâyet idare heyetince nihayet on beş gün zarfında; vilâyet merkezi olan beldelede Vekâlete yapılan itirazlar valinin mütaleası alındıktan sonra nihayet bir ay zarfında Şurayı Devletçe tetkik ve bir karara raptolunur. Yapılan itiraz ve müracaatların yukarıda yazılı alâkadar makamlarca tetkiki neticesine kadar vali meclis kararlarının tatbik ve icrasını tehir ettirebilir.

Hükümsüz bırakılacak maddeler

Madde 74 — Ad ve fevkalâde içtimalar haricinde veya vazife ve salâhiyeti kanuniye hilâfında veya Devlet kanun ve nizamnamelerine mugayir olarak ittihaz edilen mülhakat meclisi kararları valinin talebi üzerine vilâyet idare heyeti tarafından vilâyet merkezi olan mahallerde Dahiliye Vekâletinin talebi üzerine Devlet Şurasınca tetkik olunarak tasdik veya iptal olunur.

Meclisin, mütalea beyanına, karar vermeğe mecbur olduğu hususlar ve temenni kararları

Madde 75 — Belediye meclislerinin rey ve mütalea beyanına mecburiyetleri kanun ve nizamlarla tasrih edilmeyen hususatta mahallî en büyük mülkiye memurunun vaki olan

müracaatı üzerine belediye meclisleri rey ve mütalealarını beyana mecburdurlar. Beldenin menafiine müteallik işler için belediye meclisleri mahallî en büyük mülkiye memurları vesayetile talep ve temennilerini alâkadar devlet dairelerine iblâğ edebilirler.

Reisin senelik raporu

Madde 76 — Belediye reisi, belediye meclisine her içtima devresinin bidayetinde meclis mukarreratının tatbikına, belediyenin hali malisine, taahhüdatı mevcude ve mün'akidenin sureti ifasına dair bir senelik mesai raporu verir.

Meclis rapordaki izahatı mürettep adedinin ekseriyetile kâfi görmezse keyfiyet rapordaki izahat ve müzakeratı aynen ihtiva eden zabıtname ile birlikte münthap meclis reis vekili tarafından vilâyet merkezi olmayan yerlerde valiye, vilâyet merkezi olan yerlerde Dahiliye Vekâletine mazbata ile iş'ar olunur.

Bu iş'ar üzerine vilâyet veya vekâlet hakemdir. Belediye meclisinin ademi kifayet kararı kaza belediye reisi hakkında vali, vilâyet belediye reisi hakkında Dahiliye Vekili tarafından tasvip edildiği takdirde belediye reisi infisal eder.

DÖRDÜNCÜ FASIL

BELEDİYE ENCÜMENİ

Encümende bulunanlar

Madde 77 — Belediye encümeni, belediye reisi ile münthap encümen azasından ve 88 inci maddede yazılı daire reislerinden teşekkül eder. Belediye encümenine mansup azanın nisfını tecavüz etmemek ve ikiden aşağı olmamak şartile belediye meclisleri tarafından kendi azası arasından lüzumu kadar fahrî azâ intihap olunur. Münthap fahrî encümen azasının müddeti bir senedir. Meclisçe lüzum görülürse fahrî encümen azalarına hakkı huzur verilir. Hakkı huzurun miktarını meclis tayin eder.

Belediye zabıta âmiri ve belediye müfettişleri encümene dahil değildirlir.

Reislik, ekseriyet, içtima gününü tayin gelen işleri bir hafta içinde müzakere

Madde 78 — Encümen belediye reisinin veya tevkil edeceği zatın riyasetinde adedi mürettebin yarısından fazlasının huzurile toplanır ve ekseriyetle ittihazi karar eder. Encümen içtima günlerini kendisi evvelce tespit eyer ve muayyen günlerde muntazaman içtima eder. Encümene havale edilmiş olan evrakın nihayet bir hafta içinde müzakere edilmesi mecburidir.

Hesapların tetkiki

Madde 79 — Encümen heyeti her üç ay için münthap azası arasından ikisini; muhasebe, kayıt ve hesaplarını lâakal on beş günde bir teftiş ve murakabeye memur eder. Bu murakıplar teftiş ve tetkikleri neticesini raporla encümene bildirirler.

Azanın karara iştirak edemeyeceği meselelerin müzakeresi

Madde 80 — Encümen azaları hususi surette alakadar oldukları meselelerin müzakeresinde bulunamazlar.

Reis ve encümen azasının mesuliyetleri

Madde 81 — Belediye reisi beldenin umumî muamelât ve idaresini, encümen azası vazifelerinden dolayı meclise karşı mes'uldürler.

Encümenlerin teşkil edeceği tetkik heyetleri

Madde 82 — Belediye encümeni encümene ait tetkikleri kolaylaştırmak üzere encümen azası arasından tetkik heyetleri teşkil edebilir.

Encümenin vazifeleri

Madde 83 — 1 — Belediye reisi tarafından hazırlanan bütçenin ilk tetkiki

2 — Aylık icmallerin tetkik ve murakabesi, müzayede, münakasa şartnamelerinin ve ihalelerin ve pazarlık kararlarının tetkik ve tasdik kat'i hesap hakkında meclise mütalea beyanı ve muhasebe hesaplarını tetkik ile zimmet ve beraet hakkında mazbata tanzimi.

3 — İstimlak edilecek yerler hakkında hususî kanuna tevfikân karar itası.

4 — Gayri melhuz masarife ait tahsisatın sarf mahallerinin tayini.

5 — Bütçede bir fasıl dahilindeki maddeler arasında münakale icrası.

6 — Belediyelere verilen vazifelerin ifasını temin için belediye tenbihleri ısdarı.

7 — Nakliye vasaitine mahsus ücret ve tarifelerle, zarurî havayice mahsus narhların tespiti.

8 — Belediye menkul emvalinden icap edenlerin müzayede kaimelerile satışa çıkarılması.

9 — Belediye cezaları hakkındaki kanunlara tevfikân ceza takdiri.

10 — Belediye memurlarının intihap, terfi, idareten tecziye veya taltifleri ve azil ve takaüde sevkleri hakkında belediye riyasetinden vaki olacak tekliflerin tetkiki ve karara rapti.

Encümene reis tarafından verilmeyen işler için encümen karar veremez

Madde 84 — Reis tarafından havale ve tevdi edilmeyen hususat hakkında encümen karar veremez.

Encümen azasının müstafa addi

Madde 85 — Mazeretsiz sıra ile üç içtima günü içtimada bulunmayan encümen azası istifa etmiş sayılır.

Kat'i hesap cetvelleri

Madde 86 — Belediyenin kat'i hesap cetvelleri ait olduğu senenin hitamından itibaren altı ay içinde belediye encümeni kararile belediye reisi tarafından tetkik ve tasdik olunmak üzere meclise verilir.

Reisin encümen kararlarına itirazı

Madde 87 — Belediye reisi encümen mukarraratını kanuna ve menalî umum'eye muhalif gördüğü takdirde kararın icrasını tehir ile evrakı idare heyetlerince tetkik olunmak üzere mahallî en büyük mülkiye memuruna tevdi eder.

İdare heyeti kararlarına karşı tebliğ tarihinden itibaren on beş gün zarfında belediye reisi veya encümen tarafından yapılan itirazlar, vilâyet merkezi olmayan beldeler için vilâyet idare heyetince; vilâyet merkezi olan beldeler için de evrakın geldiği günden itibaren bir ay içinde Şurayı Devletçe tetkikat yapılarak karara raptolunur.

BEŞİNCİ FASIL

BELEDİYELERDE İCRAİ VAZİFELER

A — Belediye heyetleri, memur ve müstahdemleri

Belediye baş âmirleri, memur ve müstahdemleri

Madde 88 — Belediyelerde reis ve lüzumu kadar muavin-den sonra daire baş âmirleri şunlardır:

Yazı işleri müdürü veya başkâtip,

Hesap işleri müdürü veya muhasebeci,

Sihhat işleri müdürü, baş tabip veya tabip,

Baytar müdürü, baş baytar veya baytar,

Fen işleri müdürü, baş mühendis veya mühendis,

Teftiş heyeti müdürü, baş müfettiş veya müfettiş,

Lüzumu halinde zat ve hukuk işleri müdürleri veya müşavir avukat.

Belediye şubelerinde baş âmirler şunlardır:

Başkâtip, muhasebeci, baş tabip veya tabip, baş baytar veya baytar, baş mühendis veya mühendis

Bunların emri altında lüzumu kadar yazı ve hesap, fen, sihhat, baytariye, idare, teftiş, belediye zabıtası ve itfaiye memurları ile ketebe, müstahdemler ve amele bulunur.

Bunların adet, maaş ve kadroları bütçe ile tespit ve tasdik olunur.

Reis intihabı

Madde 89 — Belediye reisleri meclisten veya bu kanuna göre intihap olunmak hakkını haiz olmak üzere hemşeriler içinden veya hariçten dört sene için gizli rey ile aza adedi mürettebinin ekseriyeti ile meclis tarafından intihap olunur. İlk intihapta reylerde matlûp ekseriyet hasıl olmazsa en çok rey alan üç namzet tekrar intihaba arz olunur. İkinci intihapta bunlardan en çok rey alan intihap edilir. Belediye reisi intihabında meclise azadan en yaşlısı riyaset eder.

Reis intihabı vilâyet merkezi olmayan yerlerde valinin tasdikı ve vilâyet merkezi belediyelerinde Dahiliye Vekilinin inhası ve Reiscümhurun tasdikı ile kat'ileşir.

Valiler tarafından on beş gün, Dahiliye Vekili tarafından bir ay zarfında tasdik veya reddedildiği bildirilemezse intihap tasdik edilmiş add olunur. Vilâyet merkezi olmayan yerlerde belediye reisi intihabı bu müddet zarfında vali tarafından reddedildiği takdirde tekrar intihap yapılır. İkinci intihapta aynı zat tekrar ekseriyet kazanırsa intihap neticesi Dahiliye Vekiline arz olunur. Vekilin vereceği karar kat'idir.

Vilâyet merkezi belediye reisi intihabı bir ay zarfında Dahiliye Vekili tarafından reddedilir ve ikinci defa meclis aynı zatın intihabında ve Dahiliye Vekili de rette ısrar ederse meclis başka bir namzedi intihaba mecburdur. Belediye reislerinin yeniden intihabı caizdir.

Meclis ekseriyeti kalmadığı ve reis bulunmadığı takdirde yapılacak muamele

Madde 90 — Meclis heyetini teşkil edecek miktarda aza veya ihtiyat aza kalmadığı veya her ne suretle olursa olsun reislik inhilâl ettiği takdirde yapılacak intihap neticesine kadar

vali veya Dahiliye Vekili tarafından münasip bir zat reis vekili nasbolunur. Bu zat encümenin tabîi azasile birlikte belediye encümeni vazifesini ifa eder.

Reislerin vazifeden çıkarılmaları

Madde 91 — Belediye reisleri devrei intihabiye esnasında ancak:

A — Vazifeden mütevellit bir hareketten dolayı hafif hapis veya hapis ile mahkûmiyet,

B — Belediye meclisi azalığına intihabı mâni veya ondan sukutu müstelzim ahval vukuunda reislikten sukut ederler.

Reislerin işten el çektirilmeleri

Madde 92 — Kanunî vazifesini mahallî en büyük mülkiye memurunun tahrirî tebligatına rağmen makbul bir özre müstenit olmaksızın ifadan istinkâf eden reislerin lüzum görülürse (vilâyet merkezleri belediyesi için Dahiliye Vekâletinden sorarak) vali veya Dahiliye Vekili tarafından eli işten çektirilebilir ve hakkında memurin muhakematı kanunu ahkâmı tatbik olunur.

Reislik intihabı için meclisin içtima daveti

Madde 93 — Belediye reisinin yeniden intihabı icap eylediği takdirde vali tarafından belediye meclisi içtima davet olunarak yeniden belediye reisi intihabı yapılır.

Mansup reisler

Madde 94 —

A — Ankara belediye reisi Dahiliye Vekâletinin intihap ve inhası ve Reisicümhurun tasdikile,

B — İcra Vekilleri Heyetince görülecek lüzum üzerine tespit edilecek bazı beldelerden vilâyet merkezi olanların belediye reisleri Dahiliye Vekâletince,

C — Vilâyet merkezi olmayan yerlerin belediye reisleri mensup oldukları vilâyet valileri tarafından nasbolunur ve reislikten çıkarılabilirler.

D — Bu gibi belediyelerde ve Ankarada reislik Dahiliye Vekâletinin inhası ve Reisicümhurun tasdikile vali veya kaymakamların uhdesine de tevdi olunabilir. Bu takdirde 61, 76 nci maddeler ahkâmı bunlar hakkında tatbik olunmaz.

Kanun ve nizamnamelere göre belediye reislerinin reis veya aza olarak bulunmaları icap eden heyet veya komisyonlara bu gibi belediyelerde vali veya kaymakamlar azadan birini vekil olarak gönderebilirler.

E — Yukardaki fıkralarda gösterilen kaza belediye meclislerinin, 70 inci maddenin 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9 ve 13 üncü fıkralarında sayılan işler hakkında verdikleri kararlar valinin ve vilâyet merkezindeki belediye meclisleri tarafından mezkûr fıkralardaki işler hakkında verilen kararlar da Dahiliye Vekilinin tasdiki ile kat'ileşir.

Ankara ve İstanbul reis muavinleri

Madde 95 — Ankara ve İstanbul belediye reis muavinleri belediye reislerinin inhasını üzerine Dahiliye vekâletince tayin olunur.

Belediye memurlarının tayini

Madde 96 —

A - Ankara ve İstanbul belediyeleri erkânı ile belediye şube müdürleri belediye reisinin intihabı ve Dahiliye Vekilinin

tasvibile ve bu yerlerdeki belediye şubeleri erkânı ve kalemler ve müesseseler müdür ve reisleri belediye reisi tarafından ve meclis emrindeki kalem memurları belediye encümeninin kararla belediye reisi tarafından,

B - 94 üncü maddenin (B) fıkrasındaki belediyelerin memurları valiler ve (C) fıkrasındaki belediyelerin memurları da kaymakamlar tarafından nasp ve azlolunurlar.

İstanbul ve Ankara ile 94 üncü maddenin (B) ve (C) fıkralarında yazılı olanlardan maada belediyelerde reis muavinleri ile daire ve şube reisleri ve bilûmum belediye memurları ilk içtimada belediye meclisince tasdik olunmak şartile belediye reisi tarafından intihap ve tayin olunurlar.

Lüzum görülen belediyelerde reis muavinlerinin meclis azası arasından intihabı caizdir. Bu takdirde muavinlerin memuriyetleri meclisin devamı ile mukayyettir.

(Yalnız bilûmum belediye memurini sıhhiyesinin nasp ve vekâlet emrine alınmaları, tebdil ve terfileri, tecziyeleri 1 nisan 1926 tarihli ve 796 numaralı kanun ahkâmına tâbidir.)

Reis, encümen ve meclis arasındaki ihtilâfların kat'i karara raptı

Madde 97 — Belediye reisi ile belediye encümeni arasında ihtilâf vukuunda belediye meclisi ihtilâfatı tetkik eder ve bir karar verir. Verilen karar hakkında encümen veya belediye reisinin valiye müracaatı üzerine kaza belediyeleri için vilâyet idare heyetince ve vilâyet merkezi belediyeleri için vilâyet idare heyetinin mütaleası alındıktan sonra Şurayı Devlet tarafından verilen karar kat'idir.

Belediye reisi veya belediye encümeni ile belediye meclisi arasında ihtilâf vukuunda belediye reisinin valiye müracaatı üzerine kaza belediyeleri için vilâyet idare heyetince ve vilâyet merkezi belediyeleri için vilâyet idare heyetinin mütaleası alındıktan sonra Şurayı Devlet tarafından verilen karar kat'idir.

B — Belediye heyetinin vazife ve salâhiyetleri

Kanun ve nizamları neşir ve ilan, hükümlerini tatbik ve icra

Madde 98 — Belediye reisi mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından tebliğ edilecek bilûmum kavanin, nizam ve talimatı neşir, ilân ve işbu kavanin ve nizam ile kendisine muhavvel hususâtı ifa ile mükelleftir.

En büyük belediye âmiri sıfatile reisin vazifesi

Madde 99 — Belediye idaresinin en büyük âmiri sıfatile belediye reisi:

A — Belediye zabıtası vezâifinin ifasını temin edecek talimat ve yasakları tatbik.

B — Meclis ve encümenin ve mafevk mercilerin kararlarını infaz,

C — Bu mercilerin tasvibile mütevakıf olmayan belediye vezâifini salâhiyeti dairesinde ve mes'uliyeti altında ifa,

D — Belediyenin mahallî mahiyeti haiz selâmet, sıhhat, umran, iktisat ve intizamına ait hususâtı takip ve ifa eder.

Belediye mümessili sıfatile reisin vazifesi

Madde 100 — Belediye idaresinin şahsiyeti hükmiyesinin mümessili sıfatile belediye reisi:

A — Belediye emvalini idareye,

B — Varidat ve matlûbatını takip ve tahsile,

C — Salâhiyettar makam ve heyetin tasdikına iktiran etmek şartile akdi mukaveleye, sulh ve ibraya, teberruatı kabule, belediye hesabına umum medenî akitleri icraya,

D — Devair ve mehakim nezdinde müddei veya müddei-aleyh sıfatile belediyeyi temsile veya bir başkasını tevkile.

E — Belediye bütçesinin âmiri itası sıfatile sarf evrakını ve masarif tahakkukatını tasdik ve sarf emirlerini imzaya salâhiyettardır,

Muavinlere vazife tevdi

Madde 101 — Belediye reisi kendi mes'uliyet ve nezareti altında kendine ait vezâiften bir kısmını namına tedvir ve intaç etmek üzere muavinlerine tevdi eylemek salâhiyetini haizdir.

Bilûmum belediye memurları hakkında muhakeme usulü

Madde 102 — Belediye reisi ile bilûmum belediye memurları ve müstahdemleri vazifelerinden münbais veya vazifelerinin ifası esnasında hadis olan cürümlerinden dolayı memurun muhakematı kanunundaki ahkâma tâbidir.

Memurlar için yapılacak nizamname

Madde 103 — Belediye memur ve müstahdemlerinin, intihap ve isihdam, idareten tecziye, terfi ve taltifleri, vazifeden çıktktan sonra kendilerine verilecek tekaüt maaşı ve tazminat ve irae edecekleri kefaletleri ve bunlara müteallik hususat alâ-kadar vekâletlerce müştereken yapılacak bir nizamname ile tayin olunur. İşbu kanunun meriyeti tarihinde müstahdem ve hakkı tekaütten müstefit memurların tekaütlükleri mülkiye tekaüt kanunu ahkâmına tâbidir.

C — Belediye zabıtası

Belediye zabıtası vezaifi

Madde 104 — Belediye zabıtası belediye sınırı içinde beldenin intizam, sıhhat ve hududunun temin ve muhafazası ile mükellef olup bu sıfatla belediye kanununun ve nizam ve yasaklarının ve bunlara müsteniden verilen emirlerin ve mahkûmunbih cezaların 16 nisan 1340 tarih ve 486 numaralı umuru belediyeye ait ahkâmı cezaiye hakkındaki kanuna ve zeyillerine tevfikân infazı, on beş ve on dokuzuncu maddelerinde muharrer vazifelerin ifası ve ceraimi belediyenin takip ve taharrisi ile mükelleftir.

Belediye zabıtası kadrosu

Madde 105 — Belediye zabıtası kadrosu; belediye zabıta müdürü, lüzumu kadar muavinleri, merkez memuru, komiser ve ikinci komiser ve komiser muavinleri ile memurlardan mürekkeptir. En büyük belediye zabıtası âmiri belediye zabıtası müdürüdür. Şuabata münkasem belediye şubelerinde en büyük belediye zabıtası zabıtai belediye merkez memurudur. Belediyelerde nüfuslarına ve bütçelerine göre en büyük belediye zabıtası âmiri; belediye zabıtası müdürü, merkez memuru, serkomiser veya ikinci komiserdir.

Belediye zabıtası talimatnamesi

Madde 106 — 103 üncü maddede yazılı nizamnameye tevfikân belediye zabıtası memurlarının meslek, evsaf, talim ve

terbiye, terfi ve tarakki, nasp ve azilleri Dahiliye Vekâletince yapılacak bir talimatname ile tayin olunur.

Belediye zabıtasının mercii

Madde 107 — Belediye zabıtası teşkilâtı doğrudan doğruya belediye reisinin ve belediye şubelerine ayrılan yerlerde şubelere merbut teşkilât, belediye müdürlerinin emri altında bulunur.

Belediye zabıtasına karşı gelenler

Madde 108 — Belediye zabıtasına karşı gelenler Devlet zabıtasına karşı koyanlar gibi ceza görürler.

Belediye zabıtası vezaifinin Devlet zabıtasına verilmesi

Madde 109 — Devletçe lüzum görülen beldelerde belediye zabıtası vezaifi İcra Vekilleri Heyeti kararı ve Reisicümhurun tasdikı ile Devlet zabıtasına tevdi olunabilir. Bu takdirde belediye idaresi zabıta masrafına her binbeşyüz nüfusa bir zabıta memuru masraflı isabet edecek surette iştirak eder.

ALTINCI FASIL

BELEDİYE BÜTÇESİ

A — Varidat

Belediyelerin varidatı

Madde 110 — Belediye varidatı şunlardır:

1 — Miktarı kanunlarla gösterilen belediye vergi ve resimlerle hisse ve kesri munzamları,

2 — Bu kanun mucibince belediyenin ruhsata mütevakki olan işler için meclisce tanzim ve 70 inci maddenin 8 inci fıkrası delâlelele 71 inci maddeye tevfikân tasdik edilen tarife ve talimat dairesinde alınacak ruhsat harçları,

3 — Kanunen istihsalı mecburî veya ihtiyarî olup belediye devair ve müessesatı tarafından tanzim ve ita kılınacak sıhhi, fennî, sınaî ve ziraî tetkikata, imtihan ve tecrübelerine ait raporlar, şehadetnameler ve ehliyetnameler için taliplerinden 70 inci maddenin 8 inci fıkrası delâlelele 71 inci maddede muharrer tarifât dairesinde musaddak tarifeye tevfikân alınacak harçlar,

4 — Tenvirat, nakliyat, su, kudreti eletirikiye, buz, soğuk hava mahzenleri, mezbaha, bağırsak imalâtı, baca talhiratı gibi hususta tanzifatı umumiye ve saireye dair imtiyaz veya ruhsatı mutazammın musaddak mukaveleler mucibince alınacak belediye hisseleri.

5 — 114, 115, 157, 160, 161 inci maddeler mucibince belediyelere devredilen hizmetler mukabili varidat,

6 — Avarız ve hasılatı,

7 — 116 inci madde mucibince tarhedilen tesisat ve tamiratı müştereke masraflarına mukabil iştirak hisseleri,

8 — Belediye devair ve müessesatı kayıtlarının emlak ve arazi ile arsaların harita, pilân ve krokilerinin suretlerini talep edenlerden 70 inci maddede muharrer tarifata göre tanzim edilen tarife mucibince alınacak harçlar,

9 — Belediye vergi ve resimlerinin taksitini miadı hulûlünde ve bunların tahakkuku tahsiline tâbi olmayanların talep vukuunda ödemiyenlerden 112 inci madde mucibince alınacak % 10 nisbetindeki cezalar,

10 — Belediye vergi ve resimleri ile alelûmum ruhsatiye harçları mektumatından alınacak cezalar,

11 — Gerek belediye encümenlerince hükmolunan, gerek belediye işlerinden dolayı Türk Ceza Kanununa ve kavanini hususiyesine veya işbu kanuna tevfikân mehakimi umumiyece hükmedilen para cezaları,

12 — Zaptolunan eşya bedeli,

13 — Belediye teşebbüsleri hasılatı,

14 — Müessesat hasılatı,

15 — Belediyeye ait ve işbu kanun ile kavanini muhtelif ahkâmında belediyelere devredilmiş ve edilecek menkul ve gayri menkul emvalin her nevi hasılatı veya esmanı,

16 — Belediyelerin akdeyledikleri mukavelât ve taahhüddattan mütevellit her nevi hasılat ve kavanini devlete muvafık olarak elde edilmiş ve edilecek her nevi varidat,

17 — Hafta tatili kanununda muharrer istisnalardan istifade edecek olanlardan senevi beş liradan elli liraya kadar yetmişinci maddenin 7 inci fıkrasına tevfikân tanzim olunacak tarife dairesinde alınacak olan ruhsatiye harcı.

Belediyelerde iltizam usulünün ilgası

Madde 111 — Belediyelerde mültezimlik usulü mülğadır. Her nevi belediye vergi, resim ve harçları vesaiti tahsiliye marifetile idare ve cibayet olunur.

vergi ve resimleri müddetlerinde ödemiyenlerden alınacak ceza

Madde 112 — Tahakkuk muamelesi tahsilâtta evvel ifa ve ikmal edilmek lâzımgelen belediye vergi ve resimlerinin taksit müddetlerini tertip ve tespiti belediye meclisleri salâhiyettardır.

Tayin ve ilân edilen taksit müddetleri zarfında tahriri ve resmî ihtara rağmen her taksit müddetinin son gününden itibaren azamî on gün zarfında belediye kasalarına veya belediyenin irae ettiği bankalara ve müessesata tediye edilmeyen belediye vergi ve resimleri miktarı üzerine yüzde on zam ile mükelleflerden tahsili emval kanununa tevfikân tahsil olunur. Tahakkuku tahsiline tâbi olan belediye vergi ve resimlerinin belediyeye muayyen miktar teminat akçesi yatıran şirketler, müesseseler ve sair mükelleflerden işbu vergi ve resimlerin hesabı cari suretile mükellefler namına kiredi açılarak belediye encümeninin tayin ve tasdik edeceği kat'i hesap devrelerinin mebdelerinde tahsile karar vermeğe belediye meclisleri salâhiyettardır. Muayyen miadında bu kabil vergi ve resimleri tahriri ihtara rağmen her taksit müddetinin son gününden itibaren tediye etmeyenlerin teminat akçelerinden tevkifatı muktaziye icra kılınmakla beraber hesabı carileri katolunur. Vergi borçları teminat miktarından fazla ise %10 nisbetinde cezasile birlikte tahsili emval kanununa tevfikân istifa edilir.

Belediyenin ruhsat, resim ve vergilerine tâbi işleri ruhsat almadan görenlerin cezası

Madde 113 — Kanunen belediyenin ruhsatına ve resim veya vergilerine tâbi iken ruhsatname almaksızın ve belediyeye resim ve vergi veya ruhsatiye harcı vermeksizin yapılan işler, muameleler, işleyen ve işleten kimseler, satılan veya kullanılan şeyler belediyece tutulduğu vakit bunların yapılmasında, işletilmesinde, işlemelerinde veya satılıp kullanılmalarında kanunen ve nizamem ve evamiri belediyece veya hıfzıssıhhaca veya fennen mahzur varsa derhal menedilerek zabıt varakası tanzim ve muktazi muamele kanuniye icra ve kanunun tayin eylediği para cezası hüküm ve istifa edilir. Mahzur yoksa kanunun tayin

ve tasrih eylediği yerlerde kanun ve tarifesi mucibince tâbi olduğu resim veya vergiden veya ruhsat harcından maada bunların kanunda tasrih edilen miktarları üzerinden ve kanunun tasrih etmediği yerlerde tâbi olduğu resim veya vergi veya ruhsat harcından maada bir kat daha para cezası mükelleften alınarak usulen ruhsatnameye raptolunur.

Sigorta şirketlerinin itfaiye masraflarına iştiraki

Madde 114 — İtfaiye vesaitini ikmal eden belediyeler 15 - inci maddenin 22 inci fıkrası mucibince oralarda icrayı muamele eden harik sigorta kumpanyaları ile mukavele akdederek itfaiye vesaitinin idamesi masarifine bu kumpanyaları teşrike salâhiyettardır.

Mukavelename aktine yanaşmayan kumpanyalardan sermayeleri nisbetinde belediye meclisince tanzim ve 71 inci maddeye tevfikân tasdik edilecek tarife mucibince iştirak hissesi belediye vergi ve resimleri gibi tahsili emval kanununa tevfikân istifa olunur.

İşbu kanunun neşir ve ilânından itibaren belediye teşkilâtı olan her mahalde münferit bağ ve bahçe içindekiler müstesna olmak üzere evler, dükkânlarla umumî ve hususî bilcümle mebaninin taştan, tuğladan, kerpiç ve emsali ihtirakı kabil olmayan mevattan inşası mecburidir.

Kapalı çarşı ve bedesten gibi müşterek ve mürtebit emlâkin tamiri

Madde 115 — Kapalı çarşı, bedesten, arasta, pasaj, cesim han ve emsali gibi örtüleri ve duvarları ve çevreleri veya işletmeye muktazi su mecraları veya aksamı saireleri müşterek ve mürtebit olup her parçası veya odası veya her gözü veya tahtanı veya fevkanî tarafları başka başka mutasarrıfları uhdelelerinde bulunan ve bedii ve mimarî kıymeti veya beldenin iktisat veya istihsal hayatınca ehemmiyeti mahsusası olan saraçhane, tabakhane, imalâthane ve san'athane gibi emlâki müçtemia ve mürtabitayı havi vakıf olsun mülk olsun her nevi büyük binaların çatı, örtü, kubbe, kemer, sayvan, sütun, cümle kapıları, methal ve mahreçleri, geçitleri, su hazineleri ve çeşmeleri ve su yolları, dahilî mecraları ve sokak kaldırımları ile emsali müşterek tesisat aksamının inşa, tanzim, tamir ve termimi için ahabına tebligat icra edildikten sonra yapılmadığı takdirde bunların ifası belediyelere ait ve müterettiptir.

İnşaat ve ameliyatı lâzıme kablelicra salâhiyettar mercûin kararına iktiran ve karar kespi kat'iyet eyledikte musaddak evrakı keşfiyede gösterilen ameliyat masarifi belediye meclisince tertip ve 70 inci maddeye tevfikân tasdik edilecek tarife mucibince her mülk için tespit edilen iştirak hisseleri her mülkün sırasile mutasarrıfından veya bedeli icardan deyni nisbetinde müstecirinden meclisce tensip edilecek taksitlere rapten ve tahsili emval kanununa tevfikân belediye vergi ve resimler gibi istifa olunur.

Müstecirlerin mutasarrıflara rucu hakkı ahkâmı umumiyece tâbidir. Bu kabil emlâki müçtemia ve mürtabitaden kabili tamir ve ıslah olmayacak derecede harap veya kısmen veyahut tamamen münhedim olup mutasarrıf veya hissedarları tarafından münferiden veya müştereken tamir ve ıslahı cihetine gidilmeyerek olduğu gibi bırakılmış olanlar belediyece usulen bilistimlâk yerlerinde kasaba veya şehirleri tezyin edecek müesseseler ve akarlar vücade getirilir.

Belediye hududu dahilindeki mülk sahiplerinin taahhüt ettikleri masraf nisbetinde belediye hizmetlerinden istifadeleri

Madde 116 — Belediye sınırı içinde bir veya bir kaç sokak veya mahalle veya sayfiyedeki emlak sahipleri üçte ikiden fazlasının imzasile tahriren belediyeye müracaatla semtlerinde şose veya kaldırım veya tenvirat veya mehari veya su hatlarının müceddeden tesisini veya belediye hizmetlerinden olan sair tesisatın teşmil veya temdidini talep etmek hakkını haizdirler. Keyfiyet belediye encümen ve meclislerince tezekkür edilerek muvafık görüldüğü ve muktazi masarifi mecmuu bilhesap işbu tesisattan müstefit olan sokak ve mahallelerdeki her mülkün müsakkafat veya arazi vergisi nisbetinde meclis kararile 70 inci maddenin 8 inci fıkrası mucibince iştirak hisseleri tespit ve tevzi ve tevziat 71 inci madde mucibince tasdik edilerek tespit edilen tesisat masarifi yarısının defaten veya taksitlere raptentediyesini taliplerin temin veya taahhüt eylediği takdirde, kararlaştırılan tesisat icra edilmekle beraber her mülke isabet eden iştirak hisseleri sırasile sahiplerinden veya icar bedelinden deyni nisbetinde ödenmek üzere müstecirlerinden meclis kararı veçhile defaten veya taksitlere raptent belediye vergi ve resimleri gibi tahsili emval kanununa tevfikana istifa edilir

Müstecirlerin mutasarrıflara rucu hakları ahkâmı umumiyyeye tâbidir. Bu madde ahkâmının belediye faaliyeti hududu haricine şamil olan müessesatta tatbiki için mezkûr müessesenin evvelce muvafakatını istihsali şarttır.

B — Belediye masrafları

Belediye masrafları

Madde 117 —

- 1 — Belediye binası tedarik ve idamesi ve döşeme ve bakım masarifi,
- 2 — Belediye heyetleri memur ve müstahdemleri tahsisat, maaşat, ücretler ve müteferrikaları,
- 3 — Belediye zabıtası ve itfaiye masrafları,
- 4 — Belediye varidatının tahsil masrafları,
- 5 — Yol, meydan, sokak, iskele ve köprülerin inşa, tamir ve idamesi masrafları,
- 6 — Su ve lağım tesisatı ve işletme masrafları, (işbu masraflar azamî on senelik bir programa tevfikana bütçeye vazolunacaktır.)
- 7 — Tenvirat masrafları,
- 8 — Mezarlıkların tesis ve muhafazası masrafları,
- 9 — Bir daire veya müessese veya hayır ashabı tarafından belediye vezaifine dair işler için muaveneten veya nakden vukubulacak teberruat ile muayyen hizmetler karşılığı,
- 10 — Kanunlarla muayyen vazifelerin ifası için icap eden masarifi,
- 11 — Vadesi gelen borçlar, istikraz taksitleri ve faizleri ve mahkûmunbih vacibütediye belediye borçları,
- 12 — Belediyenin harita, kadastro ve müstakbel şekil plânının tanzimi ve yukarıdaki maddeye tevfikana mezbaha tesis masrafları (işbu masraflar azamî on senelik bir programa tevfilan varidatın müsaadesi nisbetinde bütçeye vazolunur.
- 13 — Belediye emlak ve emvalinin tamir ve sigorta masrafları, belediyenin kanunen tesviyesine mecbur olduğu vergiler,

5,6 ve 12 inci fıkralarda gösterilen tesisatın kabul edilen programa göre her seneye isabet edecek miktarı için muktazi tahsisat, (istikraz suretile defaten veya tedricen vücude getirilmesi mümkün olmayan ahvalde belediyeler mezkûr tesisatın istilzam edeceği masrafı her sene bütçelerine vaz ve mukabili olan mebalîği bir bankada muhafaza ile mükelleftirler.)

14 — Beldenin imarına ait tesisat ve inşaatın bakım ve işletilmesi masrafları,

15 — İşbu kanunun 16 inci maddesinde muharrer mecburî vazifelerin icrasının temini için muktazi masraflar,

16 — Belediye bütçesinden tediye edilecek olan maaş ve ücretler yekûnu senevî varidatın azamî %30 unu tecavüz edemez. Görülen ihtiyaca göre ve Dahiliye Vekâletinin müsaadesile bu miktar arttırılabilir.

Belediyelerin ihtiyarî masrafları

Madde 118 — Belediyenin ihtiyarî masrafları:

Belediyenin ihtiyarî olarak deruhte eylediği hidemat ve tesisatın ifa ve idamesi masraflarıdır,

Mecburî vazifeler ifa ve ikmal edilmedikçe ihtiyarî vazifeler için bütçeye tahsisat vazolunamaz.

Belediyelerin ihtiyarî vazifelerine ait olup bir sene bütçesine konulan tahsisatın onu takip eden senelerde tenzili veya tamamen bütçeden ihracı Dahiliye Vekâletinin tasdikına muhtaçdır.

C — Bütçenin ihzarı, tasdiki, tasvibi, tatbiki ve murakabesi

Belediyelerde malî sene

Madde 119 — Belediye bütçesi, belediyenin her senenin haziranı iptidasından ertesi senenin mayısı sonuna kadar bir seneye ait varidat ve masrafını mübeyyin ve belediye varidatının istifa ve belediye hizmetlerinin ve masraflarının ifasına mezuniyeti mutazammındır.

Bütçenin ihzarı

Madde 120 — Belediye bütçesi, belediye reisi tarafından ihzar olunarak taallûk ettiği senenin şubatı iptidasında encümene tevdi olunur. Encümen iki ay zarfında tetkike mecburdur. İhzar olunan bütçe esbabı mucibesile birlikte reis tarafından 1 nisanda meclise tevdi olunur.

Mecliste bütçe müzakeresi

Madde 121 — Meclis bütçe kararnamesi metnini madde madde, varidat ve masraf cetvellerini fasıl fasıl müzakere ve bütçeyi aynen veya fasıl ve maddelerini tadilen kabul eder.

Tasdik edilen bütçenin Vekâlete gönderilmesi

Madde 122 — Mahalli en büyük mülkiye memurunun tasdikı ile kat'iyet kespeden bütçenin bir nüshası berayı malûmat valiler tarafından Dahiliye Vekâletine gönderilir.

Bütçenin tasdiki

Madde 123 — Bütçeyi tasdika salâhiyettar makamlar, vürudu tarihinden itibaren en geç bir hafta zarfında tetkik ve tasdik ederler.

1 — Bütçe kararnamesi metninde kanun ve nizamnamele kabili telif olmayan madde ve ibareleri tashih,

2 — Belediyenin tahsile salâhiyettar olmadığı varidatı tay veya tarife ve salâhiyeti kanuniye fevkında konulan muhammenatı haddi kanuniye tenzil.

3 — İfâsı belediye vazifesi cümlesinden olmayan hidematı ve bunlara ait masarifi ihraç,

4 — Bütçeye konulmayan mecburî masarife ait tahsisatı ilâve,

5 — Bütçeye mevzu varidat mecburî masrafları temine kâfi değilse kanunen muayyen haddi azamiden dun olan belediye hi-se, vergi ve resimlerini azamî haddi kanuniye kadar usulen iblâğ veya bu da kâfi olmazsa ihtiyarî masraflardan mecburî masraflara tahsisat nakleder.

Bu surelle aynen veya tadilen tasvip edilen bütçe kat'ileşir. Mahallî en büyük mülkiye memuru tarafından yapılan tadilâta karşı belediye meclisleri Şurayı Devlete müracaat edebilirler. Bir hafta zarfında tasvip edilmeyen belediye bütçeleri doğrudan doğruya kat'ileşmiş addolunur.

123 üncü madde haricinde bütçenin değiştirilmemesi

Madde 124 — Belediye bütçelerini tasvibe salâhiyettar makamlar 123 üncü maddede gösterilen sebep ve suretlerden gayri bir şekilde bütçeyi tağyir edemezler.

Bütçe harici sarfiyat

Madde 125 — Kat'ileşen bütçe haricinde nispet ve miktarı kanuna uygun olmayan varidat tahsil olunursa Türk Ceza Kanununun 247 inci maddesi ahkâmı tatbik olunur. Bütçe haricinde sarfiyat tazmini müstelzim olmakla beraber faili hakkında ayrıca kanunî takibat yapılır.

bütçenin âmiri itası

Madde 126 — Belediye reisleri, belediye bütçesinin âmiri itasıdır. Muavinlerini de kendi mes'uliyetleri altında âmiri ita vazifesini ifaya mezun kılabilirler. Şubelere ayrılan belediyelerde reisler şube müdürlerine ikinci derece âmiri ita salâhiyeti verebilirler.

muhasibi mes'uller

Madde 127 — Belediye muhasebecileri, hesap işleri müdürleri belediye bütçesinin muhasibi mes'ulleridir. Belediye muhasibi mes'ulleri zimmetindeki matlûbatın takip ve tahsili hususunda ifa olunacak muamelât Devletin bu kabil muhasipleri hakkındaki muamelenin aynıdır.

İdare hesabı ve kat'î hesap

Madde 128 — Her sene bütçesinin kat'î hesabı hesap devresinin hitamını takip eden eylül ayı içinde muhasibi mes'ulün idare hesabı ile birlikte encümene tevdi olunur. İdare hesabı ve kat'î hesap 70 ve 86 inci maddelerde gösterilen tarifeler dairesinde tasdik ve tasvibe iktiran eder.

Muhasebe usulü

Madde 129 — Belediyelerin muhasebelerine müteallik usul bir nizamname ile tespit olunur.

Eski sene bütçesinin devamı

Madde 130 — Her hangi bir sebeple yeni bütçe kat'ileşmemiş ise bu muamele ikmal olununcaya kadar eski sene bütçesi tatbik olunur.

İhtiyat akçesi

Madde 131 — Her sene belediye bütçelerine mevzu varidatın safi miktarı hesap edilerek bu safi varidatın yüzde beşi işbu kanunun neşri tarihini takip eden malî sene iptidasından itibaren yirmi sene müddetle aynı bütçeye ihtiyat akçesi olarak vazolunacak ve belediyelere mahsus bir banka teessüs edinceye kadar hükûmetin irae edeceği bir bankaya aynı malî senenin nihayetinden evvel tediye edilecektir.

İhtiyat akçesi mukabilinde avans

Madde 132 — Belediye idareleri bankaya tevdi edilecek işbu meblâğdan teraküm edecek miktarın yüzde yetmiş beşine kadar icap eden miktarını her sene bütçesine tevfikân, ihtiyar edilecek imarat ve inşaat masrafları için sarfedilmek ve yine senesi içindeki belediye varidatı ile ödenmek üzere avans olarak bankadan istikraz edebilirler. Bu avansların behemhal senesi içinde bankaya iadeten tesviyesine belediye reisleri ve muhasebe âmirleri ve bu hususta sıkı bir murakabe icrasına en büyük mülkiye memurları mecburdurlar.

YEDİNCİ FASIL

BİRLİK TESİSİ

Belediye, köy ve vilâyet mahallî idarelerinin birlik kurmaları

Madde 133 — Belde ve köyler, vilâyet idarei hususiyeleri kendilerine kanunlarla verilen mecburî veya ihtiyarî vazifelerin bir veya bir kaçını müşterek tesisat ve idare ile ifa için birlik tesis edebilirler.

Birlik nizamnamesinin kat'ileşmesi

Madde 134 — Birlik tesisi için belde, köy, idarei hususiyete meclislerinin (belediye meclisi, köy meclisi, meclisi umumî) müttefikân kabul ettikleri birlik esas nizamnamesi valinin ve birliğe dahil olanlar başka vilâyetlere mensup iseler Dahiliye Vekilinin tasdikı ile kat'ileşir. Birliğe diğer belde ve köylerin ve idarei hususiyelerin iltihakı birlik meclisinin tasvibi, valinin tasdikı ile ve başka vilâyetlere mensup iseler Dahiliye Vekilinin tasdikı ile olur.

Nizamnameye yazılacak maddeler

Madde 135 — Her birliğin bir esas nizamnamesi olacaktır. Nizamname atideki mevaddı ihtiva eder:

- 1 — Birliğin unvanı,
- 2 — İdare merkezi,
- 3 — Arazi itibarile faaliyet sahasının hududu,
- 4 — Daimî olup olmadığı, muvakkat ise kaç sene için olduğu,
- 5 — Birliğe dahil olan mahallî idarelerin isimleri,
- 6 — Birlik azası olan mahallî idarelerin hukuk, vezaif ve salâhiyetlerinden hangisi birliğe ve birlik icra heyetine devr ve tevdi olunduğu,
- 7 — Birliğe dahil olan mahallî idarelerin her birinin birlik meclisi için intihap edeceği aza miktarı ve bu aza miktarının tespitine esas olan şeraitin kaç senede bir birlik meclisi tarafından tetkik olunacağı,
- 8 — Birliğe dahil olan mahallî idarelerin birliğin tesis ve idame masrafına ne nispette iştirak edecekleri,

9 — Birliğin varidatı,

10 — Birliğe dahil olan mahallî idarelerin ve bu mahallî idarelere tâbi ahalinin birlik müessesatından ne suretle istifade edebilecekleri,

11 — Birlik meclisinin senede kaç defa toplanacağı,

12 — Birliğin teessüsüne ve faaliyetine esas olacak diğer şartlar,

Nizamnamenin değiştirilmesi, birliğin ilgası

Madde 136 — Birlik nizamnamesinin tadili veya birliğin ilgası 135 inci madde ahkâmına tâbidir.

Müddetin bitmesi, brliğin ilgası halinde yapılacak muamele

Madde 137 — Birlik müddetinin bitmesi veya birliğin ilgası halinde esas nizamnamesindeki şartlara göre alâkadarların sermayelerinin de birlik hukuk ve vecaibinden hisselerinin tefrik ve tayini birliğe dahil heyetlerin mütaleası alındıktan sonra birlik merkezinin tâbi olduğu vilâyet idare heyetine aittir.

Birlikler şahsî hükmiyeti haiz amme müesseseleri

Madde 138 — birlikler hükmi şahsiyeti haiz amme müesseseleridir. Vazifelerini ifa ettikleri mahallî idarelerin bu vezaifi ifa hususunda haiz oldukları hukuk ve salâhiyeti haizdirler. İşbu hukuk ve salâhiyeti istimal hususunda alâkadar mahallî idarelerle aralarında zuhur eden ihtilâfat, vilâyet idare heyetince ve birlik muhtelif vilâyetlere mensup mahallî idarelerden müteşekkil ise Şurayı Devlet tarafından tetkik ve hallolunur.

Birlik meclisi

Madde 139 — birlik umur ve muamelâtını senede en az iki defa toplanarak teftiş, murakabe etmek üzere birliğin bir meclisi olur.

Meclisin intihabı, aza adedi

Madde 140 — Birlik meclisi azası birliğe dahil olan mahallî idarelerin meclisleri tarafından belediye meclisi azalığı için muktazi evsafı haiz kimselerden olmak üzere azamî dört sene için intihap olunur. Bu meclise birlik azası olarak mahallî idarelerin her birinden en az iki aza intihap olunur.

Yedek aza

Madde 141 — Birlik azası olan mahallî idarelerin meclisleri, birlik meclisleri için nizamnamede mürettep miktar azamî yarısı kadar yedek aza intihap ederler.

Meclisin çalışması ve riayet edeceği maddeler

Madde 142 — Birlik meclislerinin adi ve fevkalâde içtimaa daveti ve meclis reis ve kâtiplerinin intihabı meclis ruznamesinin tanzimi ve müzakeratının idaresi, inzibatının temini, birlik meclisinin salâhiyetleri ve meclis mukarreratına birlik reis veya alâkadarlar tarafından vaki olacak itiraz üzerine işbu mukarreratın birinci ve ikinci derecede tatbik ve intacı hususlarında bu kanunun 53-61 inci maddelerile 63-76 ncı maddeleri ahkâmı caridir.

Meclisin açılması, reisin seçilmesi

Madde 143 — Birlik meclisi, birlik esas nizamnamesinin kanunen kat'ileşmesi tarihinden itibaren nihayet iki ay zarfında birlik merkezinin tâbi olduğu vilâyet valisi tarafından birlik merkezinde tayin olunan günde içtimaa davet ve ilk içtima vali tarafından küşat edilerek meclisin reis ve kâtipleri intihap olunur.

Birlik meclisi tarafından kabul edilen bütçenin ve ittihaz olunan mukarreratın tatbik ve infazı ve birlik işlerinin sevk ve idaresile meşgul olmak üzere birlik meclisi en çok dört sene için birlik reisini ve reis vekilini intihap eder.

Bu intihap valinin ve birlik muhtelif vilâyetler dahilinde ise Dahiliye Vekilinin tasdiki ile tamam olur.

Valiler ne zaman birlik reisi olurlar

Madde 144 — Birliğe idarei hususiyeler de iştirak etmiş ise, reis ve reis vekili birlik merkezinin bulunduğu yerin valisi tarafından ve birlik bir kaç vilâyet dahilinde ise Dahiliye Veki i tarafından tayin olunur.

Birliklere dahil olan belediyelerden birinde reislik kanunen valiye verilmiş ise birlik reisi vali tarafından ifa olunur. Birlik azası olan belde ve köylerin ve idarei hususiyelerin belediye reisleri, köy muhtarları ve encümen reisleri birlik meclisinin tabii azası'ndırlar.

Birlik encümeni intihabı

Madde 145 — Vazifeleri birlik meclisinin intihap devresi nihayetinde bitmek üzere her yeni meclis tarafından ilk içtimada meclis azası arasından dördü birlik encümen azalığına intihap olunur. Birlik reisi, encümenin tabii reis'dir.

Birlik meclisinin vazife ve salâhiyetleri

Madde 146 — Belediye meclislerinin salâhiyeti ve vezaifi hakkındaki ahkâm birlik nizamnamesi ile birliğe verilen vazife ve hukuk ve salâhiyetleri tecavüz etmemek üzere birlik meclisleri hakkında caridir.

Birlik reisinin vazife ve salâhiyeti

Madde 147 — Belediye reislerinin salâhiyet ve vezaifi hakkındaki ahkâm birlik nizamnamesi ile verilen vazife ve hukuk ve salâhiyetleri tecavüz etmemek üzere birlik reisleri hakkında caridir.

Birlik encümeninin vazife ve salâhiyeti

Madde 148 — Belediye encümenlerinin salâhiyet ve vezaifi hakkındaki ahkâm birlik nizamnamesi ile verilen vazife ve hukuk ve salâhiyetleri tecavüz etmemek üzere birlik encümenleri hakkında caridir.

SEKİZİNCİ FASIL

İSTANBULDA VİLÂYET VE BELEDİYENİN BİRLEŞMESİ

Madde 149 — İstanbul belediyesile İstanbul vilâyeti mahallî idaresi birleştirilmiştir.

İstanbul val'si Belediye reisi

Madde 150 — İstanbul belediye reisini İstanbul valisi ifa eder.

teşrinievvel 1336 ve 31 teşrinievvel 1338 tarihli zeyilleri ve 17 kânunuevvel 1328 tarihli Derseadet teşkilâtı belediyesi hakkındaki kanunu muvakkat ve 16 şubat 1341 tarihli Ankara Şehremaneti kanunu ve bunların tadilatı ve işbu kanuna muhalif biçimle ahkâm mülğadır. 1351 numaralı kanun hükmü bakidir.

Nizamname yapılması

Madde 163 — Bu kanunun tatbiki suretleri nizamnamelerle tayin olunur.

Muvakkat madde

Bu kanunun neşrinden sonra yeni meclis ve reisi intihabı yapılmıya kadar mevcut meclis ve reisleri vazifelerine devam ederler.

Bu Kanun 1 eylül 1930 dan başlar

Madde 164 — Bu Kanun kükümleri 1 eylül 1930 tarihinden başlar.

Madde 165 — Bu Kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

İ L Â N L A R

Millî Müdafaa Vekâletinden :

İsmi	Şöhreti	İhtisası	Ruhsatname №
Haydar B.	Deniz Kaymakam	Mütekaidi Makine	52
Esat »	»	»	59
Fuat »	» Binbaşı	»	56
Mehmet »	»	»	50
Kemal »	» Yüzbaşı	»	57
Hüseyin »	»	»	55
Fahri »	»	»	51
Mustafa »	»	»	53

Türkiye Cümhuriyeti tabcasından balâda esamisi muharrer zavata ihtisaslarına binaen Millî Müdafaa Vekâleti tarafından makine mütehasısı ruhsatnamesi ita kılınmış olduğu ilân olunur.

hafir ve tathiri, şivlerinin ıslahı, su üstünde ve su altındaki ağaçların kat'ı ve köklerinin çıkarılması ameliyatı 24 nisan 930 perşembe günü pazarlık suretile ihale edilmek üzere münakasaya çıkarılmıştır. (ameliyatın bedeli muhammeni 197242 ve teminat miktarı 14794 liradır.)

Münakasaya iştirak arzusunda bulunanların projeyi görmek ve şeraiti anlamak üzere şimdiden Vekâlet Sular Umum Müdürlüğüne ve münakasaya iştirak için de 24 nisan 930 tarihine musadif perşembe günü saat on beşte vekâlet müsteşarlığında müteşekkil münakasa komisyonuna müracaatları ilân olunur.

Ankrra Ticaret Mahkemesinden:

25/11/929 tarihinde iflâsına karar verilmiş olan Ankarada Şehremaneti civarındaki mağazasında icrayı tiraretle inşgul Mizancı Zade Biraderler Kollektif Şirketi tarafından iflâs muamelesinin cereyanı sırasında teklif olunan konkurdatonun babul veya reddi hakkındaki karar 20/4/930 tarihine müsadif pazar günü saat 15 te akdolunacak celsede itihaz olunacağından itirazları olanların haklarını müdafaa için celsei mezkûrede hazır bulunmaları tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Nafia Vekâletinden:

Yalova deltası üzerinden akan Samanlı, Yalova, Balaban, Yorthan, Karakilise derelerinin mansaplarında tevhit ettikleri bataklıkların ıslahı ve derelerin deniz sathında kalan aksamının ve deniz dahilinin drağ makinasiyle taranması, deniz fevkindeki dere yataklarının su altında ve kuru yerde amele kuvvetlerle

ABONE ŞARTLARI

Abone seneliktir, Abone bedeli:
Ankara için : 750 kuruş
Vilâyetler » : 900 »
Ecnebi memleketler için : 1500 kuruş

B. M. M. nin bir içtima senesine ait zabıt cerideleri bir senelik addolunur. Resmî Gazeteye Zabıt Ceridesi ile birlikte abone kaydolunduğu surette gazete bedeli iki misline iblâğ olunur.

İLÂN ŞARTLARI

Resmî ilânların satırından 5 kuruş
Hususî » » 10 »
ücret alınır.

Yevmî nusha 100 paradır.

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
<u>Belediye Kanunu</u>	
1580 Belediye Kanunu	1
<u>İlanlar</u>	20